ЛИПЕНЬ

1977

Київ

ВІТЧИЗНА

Виходить з січня 1927 р.

№ 14 (1008)

Ціна номера 20 коп.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

ПРОЕКТ КОНСТИТУЦІЇ СОЮЗУ РАДЯНСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК, ПОДАНИЙ КОНСТИТУЦІЙНОЮ КОМІСІЄЮ І СХВАЛЕНИЙ ПРЕЗИДІЄЮ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР ДЛЯ ВИНЕСЕННЯ НА ВСЕНАРОДНЕ ОБГОВОРЕННЯ

КОНСТИТУЦІЯ (ОСНОВНИЙ ЗАКОН) Союзу Радянських Соціалістичних Республік

Велика Жовтнева соціалістична революція, здійснена робітниками і селянами Росії під керівництвом Комуністичної партії на чолі з В. І. Леніним, повалила владу капіталістів і поміщиків, розбила кайдани гноблення і створила Радянську державу — державу нового типу, основне знаряддя захисту революційних завоювань, будівництве соціалізму і комунізму.

Радянська влада здійснила найглибші соціально-економічні перетворення, наймогутніша почичила з експлуатацією людини людиною, з класовими антагоністами і національною ворожнечею, утвердила суспільну власність на засоби виробництва, справжню демократію для трудящих мас. Вперше в історії людства було створено соціалістичне суспільство.

Яскравим проявом сили соціалізму став незаперечний подвиг радянського народу, його Збройних Сил, які здобули історичну перемогу у Великій Вітчизняній війні. Ця перемога зміцнила міжнародні позиції СРСР, відкрила нові сприятливі можливості для зростання сил соціалізму, національного визволення, демократії і миру в усьому світі.

Продовжуючи свою творчу діяльність, радянський народ забезпечив швидкий і всебічний розвиток країни, удосконалення соціалістичного ладу. Зміцнилися союз робітничого класу, колгоспного селянства і народної інтелігенції, дружба націй і народностей СРСР. Склалася соціально-політична єдність радянського суспільства, провідною силою якого виступає робітничий клас. Виконавши завдання диктатури пролетаріату, Радянська держава стала загальнонародною. Зросла керівна роль Комуністичної партії — авангарду всього народу.

В СРСР побудовано розвинуте соціалістичне суспільство. На цьому етапі, коли соціалізм розвивається вже на своїй власній основі, все повніше розкриваються творчі сили нового ладу, перевагп соціалістичного способу життя, трудящі все ширше користуються плодами великих революційних завоювань.

Це — суспільство, в якому створені могутні продуктивні сили, передова наука і культура, в якому постійно зростає добробут народу, складаються дедалі сприятливіші умови для всебічного розвитку особи.

Це — суспільство зрілих соціалістичних суспільних відносин, в якому на основі зближення всіх соціальних верств, юридичної і фактичної рівності всіх націй і народностей виникла нова історична спільність людей — радянський народ.

Це — суспільство високої організованості, ідейності і свідомості трудящих — патріотів і інтернаціоналістів.

Це — суспільство, законом життя якого є турбота всіх про благополуччя кожного і турбота кожного про благополуччя всіх.

Це — суспільство справжньої демократії, політична система якого забезпечує ефективне управління всіма суспільними справами, дедалі активніше участь трудящих у державному житті, поєднання реальних прав і свобод людини з громадянською відповідальністю.

Розвинуте соціалістичне суспільство — закономірний етап на шляху до комунізму.

Найвища мета Радянської держави — побудова безкласового комуністичного суспільства. Головні ... держави: створення матеріально-технічної ба... му, вдосконалення соціалістичних суспільн... їх перетворення в комуністичні, виховання ... містичного суспільства, піднесення матер... турного рівня життя трудящих, зміц... країни, сприяння зміцненню ... ного співробітництва.

Радянський народ, ... керуючись ідеями ... вірність своїм ... спираючись на ... завоювання соціалі... прагнучи ... країн, ... вроже... вої час... свою І... збе... РСФ... стит... пр... нізм... лю...

I. Основи суспільно-п... і економічного ладу

РОЗДІЛ 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА

Стаття 1. Союз Радянських Соціалістичних Республік є соціалістична загальнонародна держава, яка виражає волю й інтереси робітничого класу, селянства та інтелігенції, всіх націй і народностей країни.

Стаття 2. Вся влада в СРСР належить народові.

Народ здійснює державну владу через Ради народних депутатів, які становлять політичну основу СРСР.

Всі інші державні органи підконтрольні і підзвітні Радам.

Стаття 3. Організація і діяльність Радянської держави будуються відповідно до принципу демократичного централізму: виборність усіх органів державної влади знизу доверху, підзвітність їх народові, обов'язковість рішень вищестоящих органів для нижчестоящих. Демократичний централізм поєднує єдине керівництво з ініціативою і творчою активністю на місцях, з відповідальністю кожного державного органу і службової особи за доручену справу.

Стаття 4. Радянська держава, всі її органи діють на основі соціалістичної законності, забезпечують охорону правопорядку, інтересів суспільства і прав громадян. Державні установи, громадські організації і службові особи зобов'язані додержувати Конституції СРСР і радянських законів.

Стаття 5. Найважливіші питання державного життя виносяться на всенародне обговорення, а також ставляться на всенародне голосування (референдум).

Стаття 6. Керівною і спрямовуючою силою радянського суспільства, ядром його політичної системи, всіх державних і громадських організацій є Комуністична партія Радянського Союзу. КПРС існує для народу і служить народові.

Озброєна марксистсько-ленінськимученням, Комуністична партія визначає генеральну перспективу розвитку суспільства, лінію внутрішньої і зовнішньої політики СРСР, керує великою творчою діяльністю радянського народу, надає планомірного, науково обґрунтованого характеру його боротьбі за перемогу комунізму.

Стаття 7. Профспілкові спілки, Всесоюзна Ленінська Комуністична Спілка Молоді, кооперативні та інші масові громадські організації відповідно до своїх статутних завдань беруть участь в управлінні державними і громадськими справами, в розв'язанні політичних, господарських і соціально-культурних питань.

Стаття 8. Основним напрямом розвитку політичної системи радянського суспільства є дальше розгортання соціалістичної демократії: дедалі ширша участь трудящих в управлінні справами суспільства і держави, удосконалення державного апарату, підвищення активності громадських організацій, посилення народного контролю, зміцнення правової основи державного і громадського життя, розширення гласності, постійне врахування громадської думки.

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА

Стаття 9. Основу економічної системи СРСР становить соціалістична власність на засоби виробництва. Соціалістична власність виключає експлуатацію людини людиною, забезпечує відсутність соціальних верств, раціональне поєднання галузей економіки і територіальних форм господарювання, всебічний розвиток і зближення економік республік у процесі побудови комунізму.

Економічний розвиток СРСР підпорядковується державному плану, який охоплює народне господарство на всіх стадіях суспільного відтворення — виробництві, розподілі, обміні і споживанні. План ґрунтується на досягненнях науково-технічного прогресу, передбачає пропорційний розвиток народного господарства, оптимальне поєднання централізованого керівництва з самостійністю і ініціативою підприємств, об'єднань, інших господарських ланок, всебічне використання економічних важелів і стимулів господарювання.

Держава забезпечує раціональне використання природних багатств, охорону навколишнього середовища.

Стаття 10. Державна власність — загальне надбання всього радянського народу, основна форма соціалістичної власності.

У виняткових випадках власність держави перебувають: землі, її надра, води, ліси. Державі належать основні засоби виробництва — промислові, будівельні і сільськогосподарські підприємства, транспорт, засоби зв'язку, банки, майно створених державою організацій житлового фонду, комунального господарства, побутового обслуговування населення, а також інші види суспільної власності, які ґрунтуються виключно на особистій праці громадян і членів їх сімей.

Стаття 11. В інтересах нинішнього і майбутніх поколінь в СРСР вживаються необхідні заходи для охорони і наукового обґрунтованого, раціонального використання землі та її надр, рослинного і тваринного світу, збереження в чистоті повітря і води, забезпечення відтворення природних багатств і поліпшення середовища, яке оточує людину.

РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК І КУЛЬТУРА

Стаття 19. Радянська держава сприяє ... соціальної однорідності суспільства, ... істотних відмінностей між містом і селом, розумовою і фізичною працею. ... державою ставить собі за мету розширення ... творчих сил, здібностей і обдарувань ... розвитку особи.

... відповідно до комуністичного ідеалу: «вільного розвитку ... умова вільного розвитку ... держава ставить собі за мету розширення ... можливостей для розвитку і застосування ... творчих сил, здібностей і обдарувань ... розвитку особи.

... дбає про поліпшення умов праці, ... і вдосконалення ... механізації і автоматизації ... послідовно втілюється в життя ... сільськогосподарської праці в ... розвитку, розміщення в сільській ... народної освіти, культури, охорони ... обслуговування, торгівлі і комунального ... ретворення сіл у благоустроєні

... стійно здійснює курс на підвищення ... реальних доходів трудящих ... продуктивності праці.

... задоволення потреб членів суспільні фонди споживання. Держава ... радських організацій і трудового ... застосування і справедливий роз...

... і розвиваються державні ... економічних, ...

... трудящих і спри... національно-економічну, ...

РОЗДІЛ 4. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

Стаття 26. Радянська держава послідовно проводить ленінську політику миру, виступає за зміцнення безпеки народів і широке міжнародне співробітництво.

Зовнішня політика СРСР спрямована на забезпечення сприятливих міжнародних умов для побудови комунізму в СРСР, зміцнення позицій світового соціалізму, підтримку боротьби народів за національне визволення і соціальний прогрес, на відвернення агресивних воєн і послідовне здійснення принципу мирного співіснування держав з різним соціальним ладом.

В СРСР пропаганда війни заборонена законом.

Стаття 29. Відносини СРСР з іншими державами будуються на основі додержання принципів взаємної відмови від застосування сили або погрози силою; суверенної рівності; непорушності кордонів; територіальної цілісності держав; мирного врегулювання спорів; невтручання у внутрішні справи, поважання прав людини і основних свобод, рівноправності і права народів розпоряджатися своєю долею; співробітництва між державами; сумлінного виконання зобов'язань, що випливають із загальновизнаних принципів і норм міжнародного права, укладених СРСР міжнародних договорів.

Стаття 30. Радянський Союз як складова частина світової системи соціалізму, соціалістичної співдружності розвиває і зміцнює дружбу та співробітництво, товариську взаємодопомогу з країнами соціалізму на основі соціалістичного інтернаціоналізму, бере активну участь в економічній інтеграції і в міжнародному соціалістичному поділі праці.

РОЗДІЛ 5. ЗАХИСТ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ВІТЧИЗНИ

Стаття 31. Захист соціалістичної Вітчизни є найважливіша функція держави, справа всього народу.

З метою захисту соціалістичних завоювань, мирної праці радянського народу, суверенітету і територіальної цілісності держави в СРСР створено Збройні Сили і встановлено загальний військовий обов'язок.

Обов'язок Збройних Сил СРСР перед народом — надійно захищати соціалістичну Вітчизну, бути в постійній бойовій готовності, яка гарантує негайну відсіч будь-якому агресорові.

Стаття 32. Держава гарантує безпеку і обороноздатність країни, оснащує Збройні Сили СРСР усім необхідним.

Обов'язки державних органів, громадських організацій, службових осіб і громадян по гарантуванню безпеки країни та зміцненню її обороноздатності визначаються законом.

...особа

РОЗДІЛ 7. ОСНОВНІ ПРАВА, СВОБОДИ І ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН СРСР

Стаття 39. Громадяни СРСР мають усю повноту соціально-економічних, політичних та особистих прав і свобод, проголошених і гарантованих Конституцією СРСР та радянськими законами. Соціалістичний лад забезпечує розширення прав і свобод, безперервне поліпшення умов життя громадян в міру виконання програм соціально-економічного і культурного розвитку.

Використання громадянами прав і свобод не повинно завдавати шкоди інтересам суспільства і держави, правам інших громадян.

Стаття 40. Громадяни СРСР мають право на працю, тобто на одержання гарантованої роботи з оплатою праці відповідно до її кількості і якості, включаючи право на вибір професії, роду занять і роботи відповідно до покликання, здібностей, професійної підготовки, освіти і з урахуванням суспільних потреб.

Це право забезпечується соціалістичною системою господарства, неухильним зростанням продуктивних сил суспільства, безплатним професійним навчанням, підвищенням трудової кваліфікації і навчанням нових спеціальностей.

Стаття 41. Громадяни СРСР мають право на відпочинок.

Це право забезпечується 41-годинним робочим тижнем для робітників і службовців і скороченим робочим днем для ряду професій і виробництв, скороченою тривалістю роботи в нічний час; наданням щорічних оплачуваних відпусток, днів щотижневого відпочинку, а також розширенням мережі культурно-освітніх і оздоровчих закладів, розвитком масового спорту, фізичної культури і туризму; створенням сприятливих можливостей для відпочинку за місцем проживання та інших умов раціонального використання вільного часу.

Тривалість робочого часу і відпочинку колгоспників регулюється статутами колгоспів.

Стаття 42. Громадяни СРСР мають право на охорону здоров'я.

Це право забезпечується безплатною кваліфікованою медичною допомогою, яка подається державними закладами охорони здоров'я; розвитком і вдосконаленням техніки безпеки і виробничої санітарії; розширенням мережі закладів для лікування і зміцнення здоров'я громадян; проведенням широких профілактичних заходів; заходами до оздоровлення навколишнього середовища; особливою піклуванням про здоров'я підростаючого покоління, заборгованою дитячої праці; розгортанням наукових досліджень, спрямованих на запобігання і зниження захворюваності, на забезпечення довголітнього активного життя громадян.

Стаття 43. Громадяни СРСР мають право на матеріальне забезпечення в старості, в разі хвороби, а також повної або часткової втрати працездатності і втрати годувальника.

Це право гарантується соціальним страхуванням робітників, службовців і колгоспників; пенсіями по старості, інвалідності і в разі втрати годувальника, допомогою по

(Продовження на 2 стор.)

СХВАЛЮЄМО!

«Спотвореному і опошленому буржуазною і ревізіоністською пропагандою тлумаченню понять демократії і прав людини ми протиставимо найбільш повний і реальний комплекс прав і обов'язків громадянина соціалістичного суспільства. На ваги історії ми кладемо справді епохальні завоювання трудящих, досягнуті завдяки владі робітничого класу під керівництвом Комуністичної партії».

(З доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва на травневому Пленумі ЦК КПРС).

Мал. В. ГЛИВЕНКА

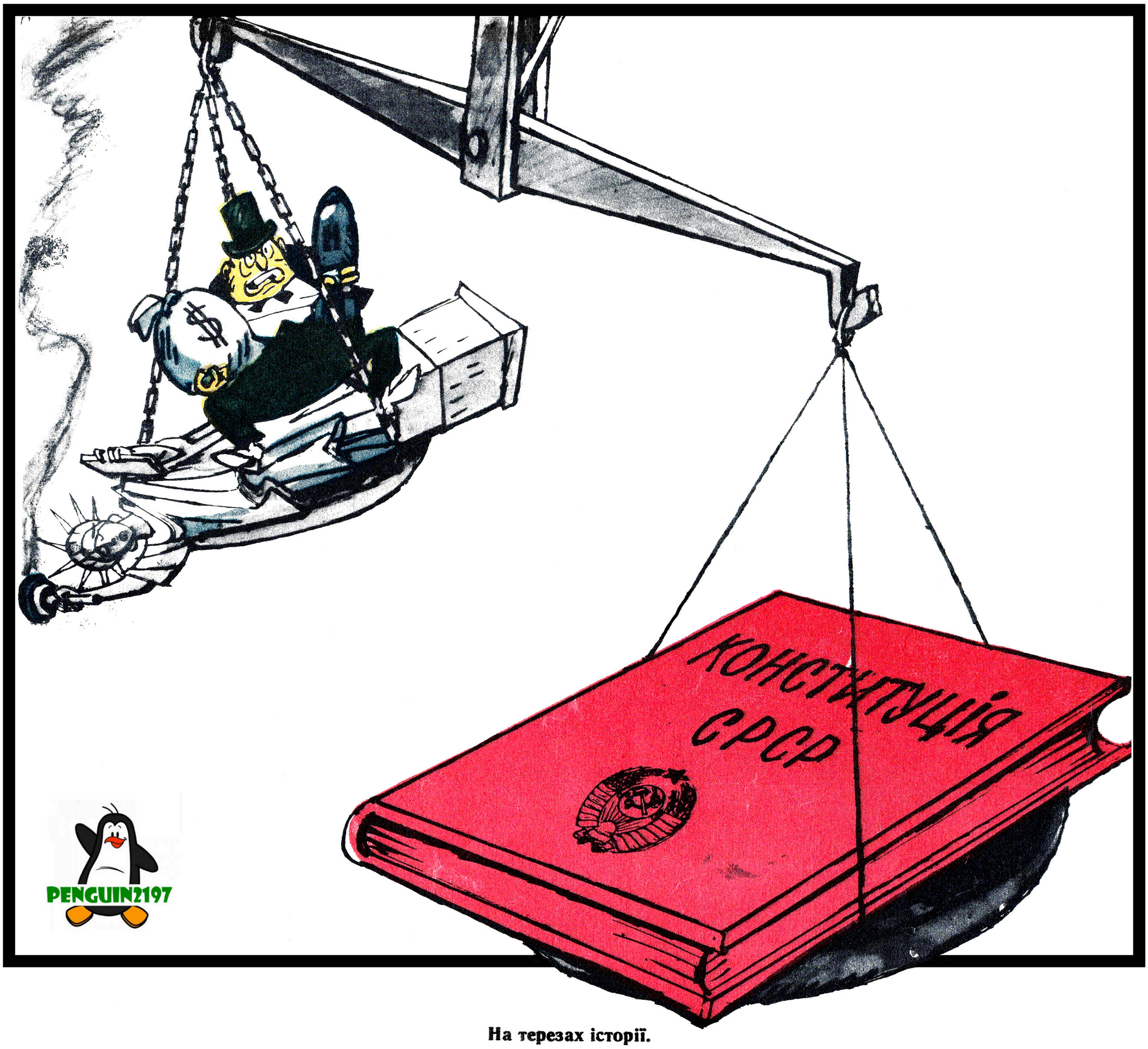

На терезах історії.

PENGUIN2197

Телеграфне Агентство ПЕРЦЯ

ОГОЛОШЕННЯ ТАП

До уваги водіїв! З липня цього року вулицю Довженка, що у селищі Вересневому (м. Луцьк), для проїзду будь-яким транспортом буде закрито. Керівництво селищної Ради збирається запустити у глибокі водойми, які утворилися на цій вулиці, мальків коропа.

ГРОШІ НЕ ПРОПАЛИ

ВІННИЦЬКА область. (Кор. ТАП). Житель села Берізок Бершадського району Ф. І. Швець впав у розпач — пропали гроші. І, що головне, пропали ні за цапову душу.

Послав їх телеграфом в Одесу, і ні слуху, ні духу. «Паніка була передчасною, — повідомила кореспондентові ТАП начальник двадцятого відділення зв'язку м. Одеси тов. Заярська. — Телеграфний переказ було вручено адресатові. Правда, аж на дванадцятий день, але, як бачите, гроші не пропали. Просимо користуватися послугами телеграфу».

ПЛЯЖНИЙ СЕЗОН

ХАРКІВСЬКА область. (Кор. ТАП). З нетерпінням чекав початку пляжного сезону начальник Харківської дільниці Київського управління пуско-налагоджувальних робіт Міністерства побутового обслуговування УРСР С. А. Данильченко. Тепер на численні запитання жителів села Старий Салтів Вовчанського району: «Коли ваша дільниця закінчить ремонт бані? Де нам митися?» — він відповідає: «Хто ж улітку в баню ходить? А Печенізьке водосховище для чого?».

ТАЄМНИЦЯ ДОРОЖНЬОЇ СУМКИ

Психологічна гостросюжетна документальна повість

Розділ перший.
ПОСМІШКА НЕВІДОМОГО

З автобуса Львів — Радехів вийшов показний чоловік середнього віку з великою дорожньою сумкою в руках.

— Не тутешній, — сказав черговий по автовокзалу диспетчерові. — Ніколи його в нашому містечку не бачив. А сумка гарна. Тільки порожня. Бач, як гойдає нею. І чого б ото я приїздив у чуже місто з порожньою сумкою!..

А невідомий тим часом зупинив якогось перехожого, про щось запитав, подякував і рушив до маслозаводу. Там він сказав кілька слів вахтерові, показав невелику цидулку і, коли той широко розчинив двері прохідної, кивнув йому і багатозначно посміхнувся.

Розділ другий.
«ТУТ ЩОСЬ Є!»

Репліка чергового не пройшла повз увагу інспектора Т., котрий у той час випадково опинився на автовокзалі. Інспектор Т. вирішив зацікавитися невідомим із порожньою сумкою.

Невдовзі він встановив, що невідомий знаходиться в одному з кабінетів адміністративного корпусу маслозаводу і, судячи з усього, не має наміру в найближчі дні покинути підприємство.

Оперативні дані свідчили, що дорожня сумка весь час стоїть біля невідомого, причому в розкритому вигляді.

«Тут щось є!» — зробив висновок інспектор Т. і заходився обмірковувати план своїх наступних дій.

Розділ третій.
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ГАЧОК

Минув майже місяць, поки невідомий вийшов із маслозаводу й подався на автовокзал. Тепер він уже не вимахував сумкою. Якийсь вантаж потужно розпирав її і нестримно тягнув руку невідомого донизу, від чого його праве плече було сантиметрів на сорок нижче від лівого.

Голосно сопучи й крекчучи, невідомий затягнув сумку до автобуса, поставив у проході, витер піт із чола і важко гепнувся на сидіння поруч з інспектором Т., який чекав на нього уже з півгодини.

— Дозвольте поцікавитися вмістом вашої чудової сумки, — з холодною люб'язністю сказав інспектор і пред'явив своє посвідчення.

— А це не моя сумка, ви помилились, я її вперше бачу, — тут же заявив невідомий.

— Що ж, тоді доведеться викинути її з автобуса, щоб не заважала пасажирам, — незворушно відгукнувся Т. і нахилився до сумки.

— Не руште, не руште! —спіймався невідомий на психологічний гачок інспектора. — Він може розбитися!..

— Хто — він? — запитав інспектор.

— Ко... коньяк... — ледве чутно прошепотів невідомий і зрозумів, що видав себе.

Розділ четвертий.
ДИРЕКТОР ЗАЛИШИВСЯ СЕРЙОЗНИМ

— Отже, громадянине Гриньків Петре Федоровичу, — звернувся до колишнього невідомого суддя В. А. Колодій, — ви твердите, що не знаєте, хто вам дав коньяк, масло і згущене молоко?

— Твердив і твердитиму, — швидко відповів той. — Уяви не маю. Мабуть, хтось підклав, коли мене поблизу не було.

— Чому ж ви одразу не виклали продукти?

— А я не помітив, що в сумці щось є.

— Не помітили, хоч вона поважчала ледь не на пуд? — уточнив суддя.

У червоному кутку маслозаводу, де розглядалася справа, гримнув сміх. Не сміявся лише директор заводу О. К. Кердань.

Розділ п'ятий, заключний.
ЗА ЩО!..

Ось таким несподіваним чином завершилась ревізія фінансової діяльності Радехівського маслозаводу, котру проводив власник великої дорожньої сумки — ревізор Львівського об'єднання молочної промисловості П. Ф. Гриньків.

Завершилась, та не зовсім. Бо на найістотніше запитання: за що ж нечистому на руку ревізорові вручили презент? — відповіді поки що немає.

Та автор сподівається, що невдовзі вона стане відомою, позаяк суддя цілком слушно зажадав провести на заводі повторну ревізію.

Ось тоді, можливо, стане зрозумілим і те, чому не сміявся директор.

В. ЧЕПІГА.

Яструб і Дятел

БАЙКА

— Ти що, Пістрявий, тут довбаєш без угаву?
Дивись, повалиш нам сосну! —
До Дятла Яструб погукав. — Знайшов забаву:
Ні спокою нема, ні сну.
Учепишся в трухляву кору
І повзаєш униз та вгору.
Подивишся — проймає сміх.
Он поганяв би краще тих
Шпаків дурних,
Що топчуть день у день травицю,
Або почубив би малу Синицю.
— Нащо їх чубить та ганять? То — трударі! —
Почув на те. — Від ранньої зорі і до зорі
Оті пташата
І гусінь, і жуків визбирують завзято,
Від погані рятуючи наш ліс,
Щоб він буйніше ріс.
І роблять цим добро. То й шану мають.
А ти що робиш цілі дні?
— Хто? Я! А що робить мені —
Гуляю. Все собі гуляю.
Поміж дерев шугаю, наче вітерець,
Пташат ловлю. Буває, Горлицю впіймаю.
Ото м'ясця! Це не поганий Горобець.
Сьогодні Іволгу зловив. Що натомився —
Довгенько між кущів крутився.
Настиг біля дупла — сховатися хотіла.
Я каменем упав — у кігтях лиш затріпотіла!
Я на діла такі мастак!
Однак намучився, потратив сили,
Аж крила заболіли.
— Либонь, все так.
Але ж то зло. То все погане діло.
Ти похвались, що доброго коли зробив?
— Що, що.. Кажу ж, сьогодні Іволгу убив!..

* * *

Ех, яструби, шкодливі яструби.
Погане діло — не для похвальби.
Добро зроби — тоді хвалися сміло.

Петро СЛІПЧУК.

З ТОЧКИ ЗОРУ БЕЗГОСПОДАРНИКА

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

— Аж душа радіє, коли бачиш, яких досягнень ми добилися в електрифікації...

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

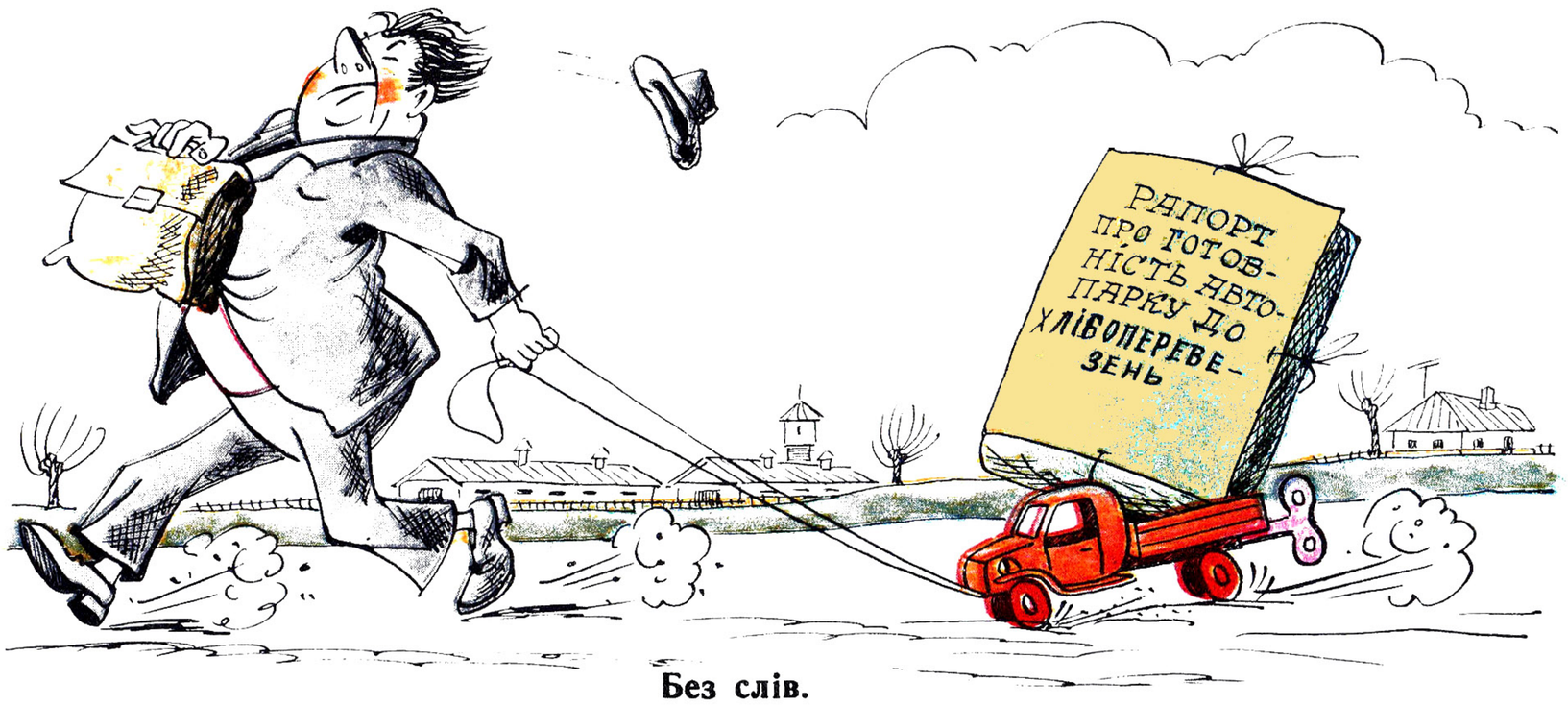

Без слів.

Дали перцю!

У колгоспі «Україна» Ярмолинецького району на Хмельниччині після забою тварин не повністю оприбутковували м'ясо, по занижених цінах продавали курчат тощо. Такі порушення не турбували ні голову колгоспу Харкавого В. С., ні головного бухгалтера Рівного М. С.

Колгоспники написали про це Перцеві.

Як повідомили редакції з Хмельницького обласного управління сільського господарства, факти підтвердились.

За безгосподарність і безконтрольність за громадським виробництвом голову колгоспу Харкавого і головного бухгалтера Рівного з посад звільнено.

КАСТРУЛЯ ЗІ ПОДУШКОЮ

До гуртожитку № 18 комбінату «Кременчукбуд» я добрався, коли добра половина його мешканців вже дивилася багатосерійні сни.

— Ну, що, і ми будемо вкладатися? Ви з дороги, а я теж за день втомився. А про все поговоримо завтра,— мовив мій новий знайомий, автор листа до редакції. Мовив отак і, поклавши під подушку трилітрову каструлю, прийняв горизонтальне положення.

— Ти що, йог? — закліпав я очима.

— Ні, йоги ж на цвяхах сплять,— розсміявся він, поправляючи каструлю.

— Так чого ж ти? Мулько ж на залізяці.

— Пхе! «Мулько»! — не дав договорити мені автор листа.— Зате безпечно. Он Сергій із сусідньої кімнати ночви під голову кладе. Ото гарантія!

— Яка гарантія? — ще частіше закліпав я очима.

— Ну, й нетерплячі ви. Домовлялися ж завтра про все поговорити.

— А може, краще сьогодні?

— Сьогодні, можливо, і справді краще, а то ви ще неправильно нас зрозумієте,— відповів автор листа, підводячись із ліжка.— Суть у тому, що без каструлі нам не можна. Зараз майже кожного дня зливи, то каструлі тільки й виручають. А класти їх обов'язково під подушку треба, бо хлопці з інших кімнат під час дощу обов'язково поцуплять. Як тільки розверзеться небо, посуду не вистачає, щоб підставляти. Справжнісінький потоп. Але нам ще й пощастило, бо ми на п'ятому поверсі. А на нижніх і каструлі не виручають. Вода концентрується у підвалі і піднімається по стінах. Стіни від того стали чорними. Не встигають підсихати, цвіллю беруться. А люди в гуртожитку нашому в основному сімейні живуть, із дітлахами. Як кажуть, хоч плач, хоч скач... До речі, про дітей. Дитячого майданчика біля гуртожитку нема. Та ми у листі вам про це писали. І про кухні наші писали теж. Ми на кухні і перемо, і вмиваємося, і білизну сушимо. Бо нема ні пральні, ні умивальні.

— Мда-а! З гуртожитком вам не пощастило,— погодився я.

— Та хіба тільки нам. Думаєте, мешканцям інших гуртожитків нашого комбінату краще? От, наприклад, гуртожиток № 17. Майже така ж самісінька картина. Правда, там хоч дах не протікає. У гуртожитку № 13, в порівнянні з нами, краще. Але там килимків на стінах біля ліжок нема. Правильніше, вони є, але чисто символічні. Олійними фарбами на стінах намальовані. Про холодильники чи швейні машинки годі й думати. Начальник нашої житлово-експлуатаційної контори, якій підпорядковані ці гуртожитки, Анатолій Григорович Гіренко, каже, що усе це інструкцією не передбачено. Але гадаємо, що заступник начальника по кадрах і побуту нашого комбінату «Кременчукбуд» Володимир Павлович Терещенко міг би дати вказівку, щоб хоч символічні на стінках понамальовували.

— Це, мабуть, тільки у вашому комбінаті так про робітничі гуртожитки дбають? — поспівчував я.

— Чого тільки у нашому! Я частенько в гості до своїх знайомих заходжу. Був, наприклад, нещодавно у гуртожитку № 35 «Мінспецбуду». Так хлопці скаржилися, що у них і чайників не вистачає, і репродукторів. Телевізор працює так-сяк. Тільки людина з великою фантазією може розгледіти, що твориться на екрані. У пральні кілька іржавих ночов, які пережили, мабуть, не одного коменданта. Бував я і у гуртожитку № 34 Крюківського вагонобудівного заводу. Там уже півтора року теж не можуть відремонтувати телевізора. Приміщення буфету є, але буфет не працює. У кімнаті для занять спортом є лише стіл для гри в теніс. Але грати все одно не можна, бо той стіл займає всю кімнату, і неможливо навіть пропхатися між ним і стіною.

А в гуртожитку будівельного управління № 113 тресту «Південнотрансбуд» навіть холодна вода рідко буває. Холодильник є, та він може працювати тільки у районі Антарктики. А ще...— але не встиг мій новий знайомий доказати, як за вікном блиснула блискавка, загримів грім і, мов з відра, уперіщив дощ.

На стелі з'явилася величезна мокра пляма, і через мить закапотіло.

Мій новий знайомий зіскочив з ліжка і, ловко підставивши каструлю, зітхнув:

— Жаль, забулися написати вам, щоб каструлю з собою прихопили...

М. ПРУДНИК.

м. Кременчук
Полтавської області.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Посміхніться!
— А я це й роблю.

БЕЗ МЕТУШНІ

ГУМОРЕСКА

Дехто кричить, сперечається, метушиться. Щось, бачите, довести намагається. А я — ні. Дурниця все це. Адже начальства не переспориш. Воно діло знає. Хоча б і на моєму прикладі. Я, бачите, швець. Стукаю собі молотком, цвяхи забиваю. Знову ж — підошви приклеюю, шнурки міняю. І не кричу, і не сперечаюсь. А навіщо?

Викликав мене якось до себе начальник і каже:

— На тебе, Жмихало, скарги. Каблуки погано прибиваєш.

— Що ж робити, Петре Назаровичу? — спокійно питаю.

— Дурне, — каже,— запитання. Приділити максимум уваги каблукам. Зрозумів?

— Само собою.

Без крику, без шуму. Шнурки та клей закинув. Сиджу — стукаю. Каблукам максимум уваги приділяю. Цвяхи великі вибираю. Налагодив, словом, каблучне питання. Приємно подивитися. Грамоту одержав. Без метушні, без поспіху. А через місяць начальник знову до себе кличе.

— Скарги на тебе, Жмихало. Підошви кепсько приклеюєш.

— Та як вам сказати, Петре Назаровичу...

— А тут і казати нічого. Приділи їм максимум уваги,— дає команду.— Ясно?

— Само собою.

І знову ж таки — без метушні. Сиджу — мазюкаю клеєм. Цвяхи подалі. Квач добрячий узяв. Клей густо розвів. Підошві — максимум уваги. Премію одержав. Без крику й шуму. А через півмісяця...

— Що ж це ти, Жмихало?..

— А що, Петре Назаровичу?

— Шнурки куди вдінеш, а куди й ні. Неподобство це!

— Згоден,— відповідаю.

— Приділив би ти їм максимум уваги.

Сперечатися не став. Клей до цвяхів відсунув. Ретельно шнурочки вдіваю. У кожну дірочку, у кожну дірочку. Максимум, так максимум. Цінний подарунок одержав. І того ж дня Петра Назаровича стрічаю.

— Знову скаржаться на тебе,— каже.— Каблуки погано прибиваєш.

— Що ж робити, Петре Назаровичу? — спокійно запитую.

— Приділити максимум уваги каблукам. Ясно?

— Само собою.

Без крику, без шуму. Шнурки та клей закинув, а на їхнє місце цвяхи виставив. Сиджу, стукаю. Каблукам максимум уваги приділяю. Цвяхи великі вибираю. Налагодив каблучне питання. Приємно глянути. Премію і путівку до будинку відпочинку одержав. Без метушні, без поспіху.

Минуло два тижні — й оце Петро Назарович знов до себе, бачите, кличе. Напевно, про підошви мова піде.

Ось так і працюю. Все своєю чергою, все, бачите, своїм колесом.

Ігор ЛАГОЗА.

м. Харків.

ОСНОВНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ В СРСР І НА ЗАХОДІ

Мал. В. ШИРЯЄВА

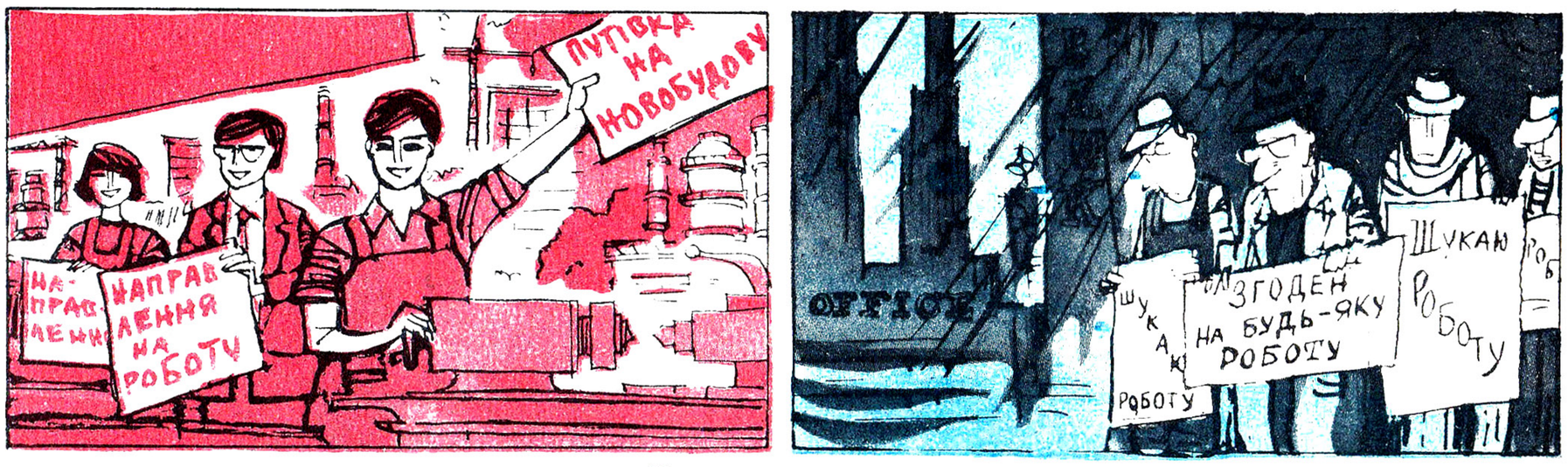

Право на працю.

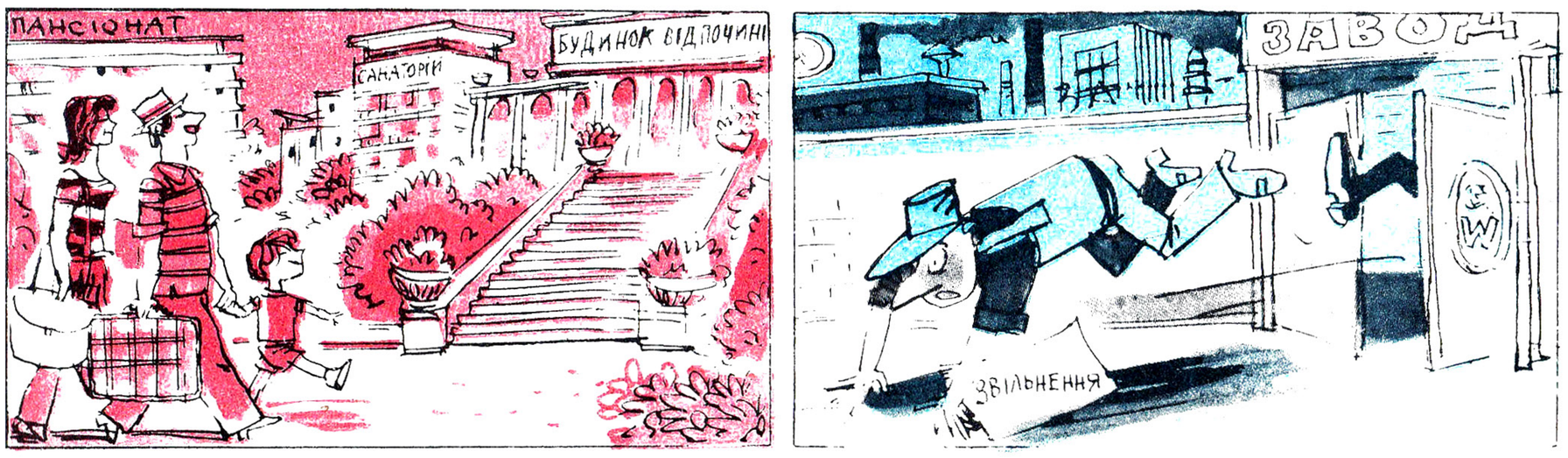

Право на відпочинок.

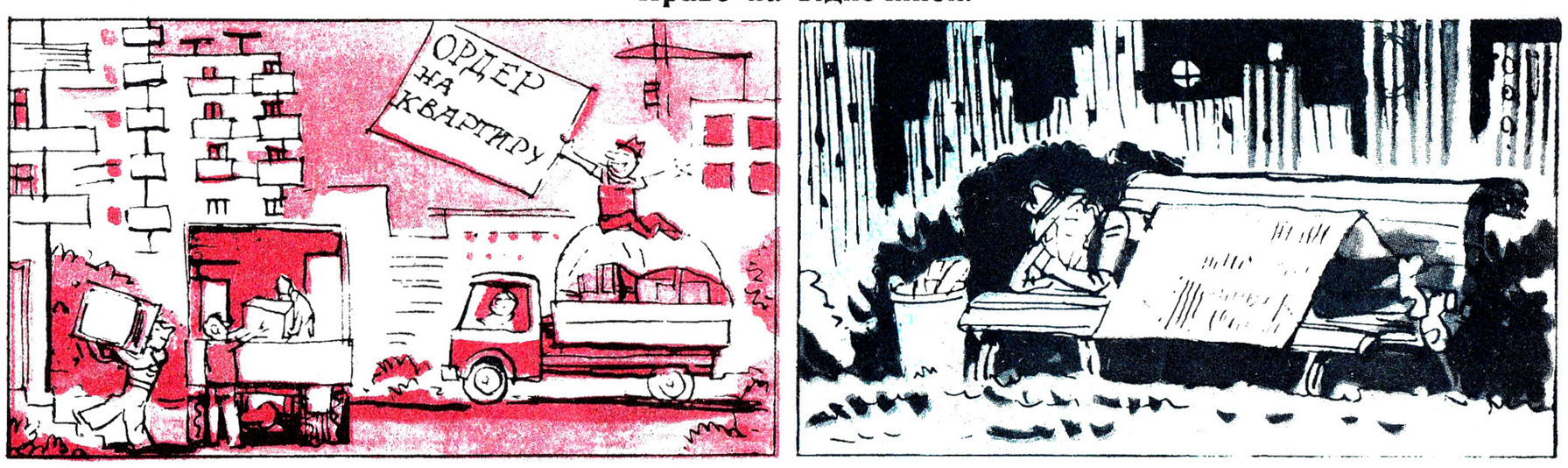

Право на житло.

Свобода слова і друку.

Свобода зборів і демонстрацій.

НЕ ЛИШЕ ЧЕРЕЗ ВІТЕР...

(Замість «З олівцем по Малій Висці»)

«Пишу вам із Кіровограда. Нещодавно повернувся з Малої Виски — був там у відрядженні. Гарне місто. І люди там гарні живуть. Але — якось дивно себе поводять: один день бувають веселі, а два дні сумні й роздратовані. Або, трапляється, зранку ходять похмурі, хапаються за голови й крутять носами, а під вечір стають веселими. Я не встиг дослідити, в чім річ, бо мотався у справах. Прошу вас, товариші, розберіться...»

(З листа до редакції).

... Щойно ми вийшли з автобуса, як почули на автостанції невдоволений шум і гомін. «Ось вона, причина отих контрастів у поведінці мешканців, — подумалось, — транспорт, мабуть, тому виною...»

— Транспорт по місту справді погано ходить, — сказав нам через кілька хвилин начальник автостанції Г. А. Повітчаний, — але то ще півбіди.

— А в чому ж біда?

— Біда з приміськими й міжміськими автобусами. Маловисківське автопідприємство № 10038 регулярно зриває рейси. Минулого року, наприклад, зірвано 2112 рейсів, а скільки запізнень — і говорити не хочеться... За три місяці 1977 року зірвано 321 рейс. І хоч би ж зателефонували коли про зрив чи запізнення, щоб ми могли пасажирів якось заспокоїти, так ні — начальник автопідприємства товариш Воронюк вважає це образливим для себе чи для когось із диспетчерів...

— Значить, настрій людей залежить все-таки від роботи транспорту?

— Не зовсім, — устряла в розмову тітка-пасажирка з перев'язаною щокою, — іще залежить од південного вітру й лікарні...

На згадку про вітер ми не звернули уваги, а от лікарня зацікавила.

— Підіть, гляньте, — кивнула забинтованою щокою тітка, — тільки не на стару. оту похилу, а на нову, яка з 1968 року будується.

...Виконроба А. С. Жанталая на будівництві районної лікарні ми не знайшли. Хтось сказав, ніби він поїхав за інструкціями до начальника пересувної механізованої колони № 138 Л. М. Ткаченка. Чи, можливо, аж у область — до самого керуючого трестом «Кіровоградсільбуд» товариша Білоуса. «А може, й зовсім зняли його вже», — докинув хтось із робітників. І ми не здивувалися.

Бо за останні три роки на будівництві змінилося чотири виконроби й шість майстрів. Щодня тут повинні працювати 150 робітників, а присилають тридцять-сорок. Тому й робиться все абияк, тому й доводиться часто багато чого переробляти. А ПМК-138 повинна була здати лікарню ще в 1970 році...

— Усе ясно, — зітхнули ми, — ось вона, головна причина поганого настрою маловисківців. Поглянуть на недобудовану лікарню і...

— Ну, дивлячись на лікарню, ще радіти треба, — гірко промовив хтось поруч. — От ви б на школу поглянули. Тільки не на першу й другу. то — гарні школи. А на середню школу № 3 подивилися б...

— Ну й що? — озирнулись ми і побачили інтелігентного чоловіка з тонкою текою в руці.

— Ще в 1960 році її визнали аварійною. Лікарню хоч як будують, а все-таки колись закінчать. А до школи вже двічі бралися й припиняли будівництво. Тепер теж невідомо: одні кажуть, почнуть будувати в 1978 році, інші — ніби знову перенесуть... А в тій старій школі, у класах, підпертих стовпами, навчається 950 учнів, і їм заборонено швидко рухатись, тупотіти й голосно розмовляти на перервах.

— Не може такого бути! — вигукнули ми обурено. — Ану, лишень, подзвонимо до голови райвиконкому, он де якраз телефон-автомат...

— Не додзвонитесь ви до товариша Ружина по автомату: у Малій Висці дев'ять телефонів-автоматів, і лише три чи чотири з них справні.

— А ми у Кіровоград подзвонимо — до першого заступника голови облвиконкому товариша Давиденка. Він відповідає за капітальне будівництво в області і, зокрема, за школи й лікарні. Тут є міжміський телефон-автомат?

— Є, на пошті. Але він теж зіпсований.

Пізніше ми дізнаємось, що телефонами «командує» начальник лінійно-технічного цеху зв'язку В. О. Бритоворот, а тої хвилини подалися далі. Минули чудесний Палац культури і зупинилися на вулиці Жовтневій перед стендом з написом «Наш район у десятій п'ятирічці».

— Уже давненько там ні показників, ні фотознімків — нічого немає, — сказав якийсь дідусь, побачивши, що ми розглядаємо порожній стенд. — Зате на парканах і стовпах у нас об'яв усяких — скільки завгодно.

Дід мав рацію. Малограмотних оголошень по Малій Висці наліплено повно. Біля базару, зокрема, висіло таке: «Продаєца хата. Возлі хати груша й колодязь із такою водою, что закачаєшся. Безплатно додається собака, хоч і мала, но крепко гавкає».

«Закачавшись» від реготу, йдемо далі. Але сміялися недовго. На вулиці Жданова увагу привернули огороджені стінами грандіозні руїни.

— Щось схоже на руїни стародавньої Трої, відкритої знаменитим Генріхом Шліманом, — сказав мій антично «підкований» колега. — А може, й ми з тобою відкриємо щось із слов'янської чи скіфської культури?

— До чого тут слов'яни й скіфи, — озвалися двоє стрункіх хлопців. — Це був відгодівельний пункт худоби цукрового комбінату. Пункт перевели в інше місце, а зруйновані приміщення мозолять очі вже кілька років. До речі, — поцікавились хлопці, — ви, часом, не спортсмени?

— Ні, ми за завданням редакції вивчаємо, чому у маловисківців так різко змінюється настрій — то гарний, то зовсім поганий.

— Ну, перш за все, од південного вітру...

— Чули. А ще?

— У маловисківських спортсменів, зокрема, від того, як директор цукрового комбінату ставиться до стадіону «Колос». Збудували його кілька років тому. Тепер усе руйнується, бо немає господаря. Ніхто не сторожує, нікому прибирати. Найкращий вихід, якби цукрокомбінат узяв стадіон на свій баланс. Про це є рішення райвиконкому й облвиконкому, є наказ генерального директора виробничо-аграрного об'єднання цукрової промисловості І. Г. Степового, та директор маловисківського цукрокомбінату Петренко чхать хотів на всі оті рішення й накази...

Раптом хлопці-спортсмени повели носами й тривожно прошепотіли:

— Вітер з півдня!

І ось тоді, врешті, ми зрозуміли вислів в і т е р з п і в д н я.

За містом були бардовідстійники спиртозаводу (директор М. В. Романюков) — сорок два мертвих і смердючих озера. Внаслідок того, що порушено технологію користування відстійниками, земля втратила здатність фільтрувати барду. Смердюча рідина раз у раз прориваєтся, тече у ставки, а звідти в річку Мала Вись. У річці і в ставках потруєно все живе.

Мало того, смердюча рідина нищить поля бурякорадгоспу. За всі ці «діяння» (вірніше, за «бездіяння») Романюкова неодноразово штрафували, складено десятки актів, а йому хоч би що. Штрафів не платить, зарибнювати отруєні водоймища відмовляється, а очолюване ним підприємство регулярно й систематично викидає смердючу гидоту, яка боком вилазить маловисківцям.

Відстійники розташовані на горбах з південного боку, і коли звідти дме вітер, Малу Виску заполонює такий сморід, що, як кажуть мешканці, протигази не допомагають! Де вже тому настрою в людей бути!..

Таким чином, ми довідалися чому, в маловисківців часто змінюється настрій. А змінюється він не лише через південний вітер...

Тому й написали ми фейлетон. Щоб узнали про це відповідні керівні товариші. І не тільки щоб узнали, а й заходів вжили...

З олівцем мандрували, писали й малювали Ів. НЕМИРОВИЧ та С. ГЕРАСИМЧУК.

Кіровоградська область.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

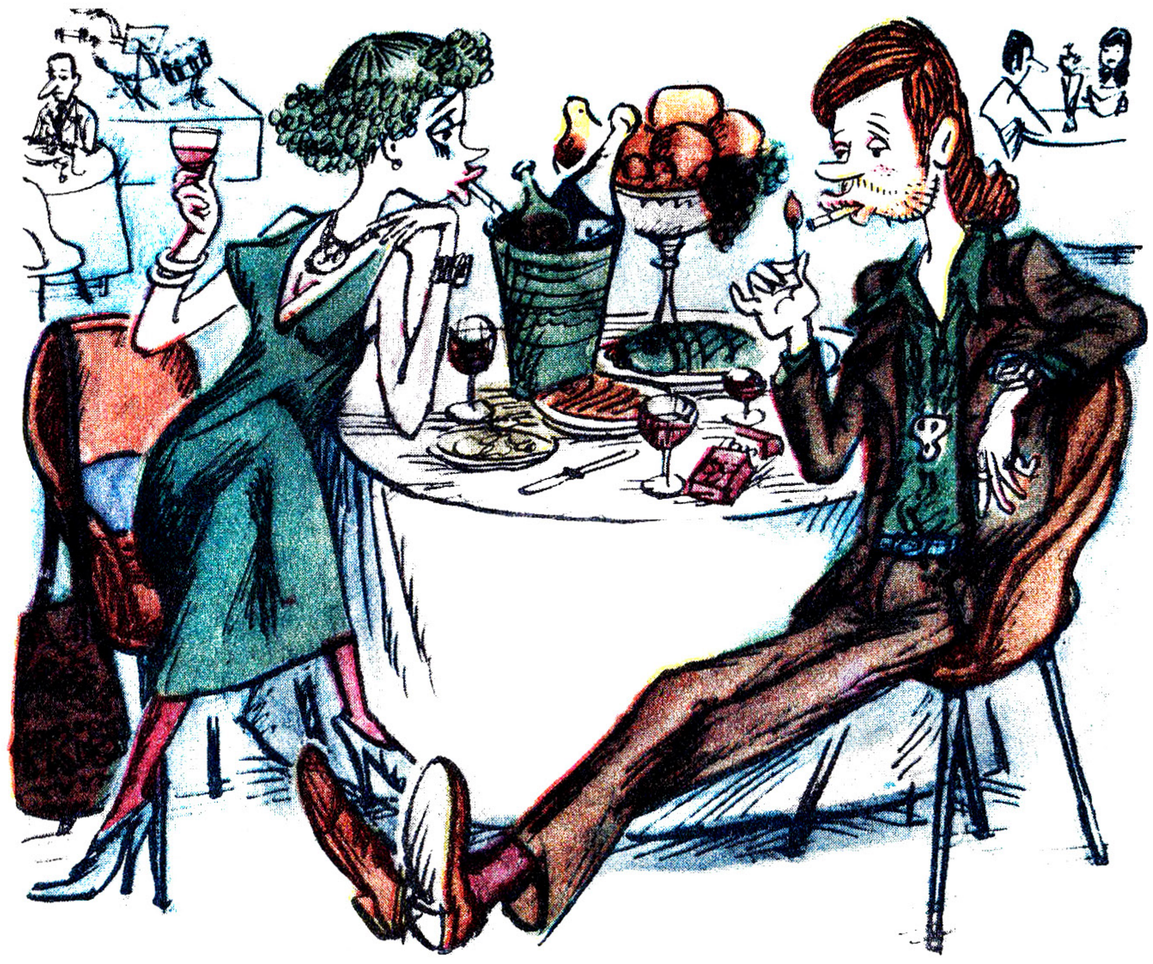

— Як ти гадаєш, де беруть гроші ті, у кого немає батьків?

Сатиричні мініатюри

ОТО ІГРАШКИ!..

В магазині, де купують
Іграшки дитячі,
Стоїть дівчинка маленька —
Маму жде і плаче.
— Чому плачеш? — запитала
Продавщиця-фея.
— Ой, боюсь! Ляльки всі схожі
Тут на Бармалея!..

Микола ДМИТРІЄВ.

КНИГОЛЮБ

П'ять книжок купив Охрім
У сільській книгарні.
Йде і хвалиться усім:
— Палітурки гарні!

ЛІМІТ І ДЕФІЦИТ

Було колись у Савки безліч друзів:
Їм доставав із бази дефіцит...
А як влаяли Савці по заслузі —
Ураз на друзів вичерпавсь ліміт.

Микола РАНСЬКИЙ.

селище Михайлівка
Запорізької області.

Що є в Кам'янці-Подільському і що було...

Найперше є слава! Слава — одного з найкращого з-поміж міст України. Одного з найсамобутніших і найнеповторніших. Міста, де чудово уживається сива давнина з чудесним сьогоденням. Міста, де мирно і дружно співіснують замшілі камені (Кам'янець бо ж!) середньовічних храмів з керамікою світлих кварталів новобудов. А Стара фортеця відома всім нам з дитячих років! А Турецький міст! А музеї! Старе місто! (Або як тут кажуть — Старий план!) Нове місто! Кінотеатри! Бібліотеки! Школи! Дзвінка бруківка минувшини! Гладенький асфальт сучасності. Архітектурні пам'ятники XV сторіччя і сміливе втілення найконструктивніших архітектурних думок XX сторіччя!

І все це — в густо-синій тіні дерев, бо зе́лені, зе́лені в Кам'янці-Подільському, як той казав — «навалом і насипом», хоч експортуй її! По 21 квадратному метру зелених насаджень на кожну душу населення, а таким достатком зе́лені може похвалитися не кожен мешканець будь-якого іншого міста.

Словом — все є в місті Кам'янці-Подільському, все — чого душа забажає.

А ще, розповідають старожили, були у межах міста чудові пляжі... Купайся, загоряй — не хочу! І як їм, посудіть самі, було не бути, коли через місто протікають аж дві річки: дивен Смотрич і притока його славна Мукша. Річка і річечка.

Так от, на берегах цих річок колись випростались мальовничі пляжі... Були пляжі, були! Але куди б їм дітися? Невже річки, не приведи господи, попересихали? Ні, не попересихали. Навіть коли підійти до цього питання формально, наче й повноводнішими стали (про цей феномен нижче), а в тих місцях, де були пляжі, вбиті кілки з дощечками... На дощечках, чорним по дерев'яному: «Купатись заборонено!» Як так? Є річки, є в них вода, а купатись заборонено?!

Гай-гай... Минулого року, розповідають, туристи з пансіонату «Подолянка» знехтували табличками, полізли в Смотрич, скупалися... Краще б вони цього не робили, бо їх, тих туристів, потім одмивали сумішшю бензину з ацетоном. Ледве домилися до божеського вигляду...

Фізична повноводність Смотрича і Мукші обумовлена хімічними чинниками. І такими, що повітря навколишнє вони не озонують, а воду річок роблять чорнильно-каламутною.

По-перше... Але не треба «по-перше», бо буде й «по-десяте». Доведеться розповідати все по порядку. Отже, почнемо з того, що прямо в Смотрич, замалим не в центрі міста, скидаються без будь-якої фільтрації каналізаційні води місцевої лікарні (головний лікар С. Є. Флаксенберг).

Гріх сказати, що лікарня нічого не робить, аби запобігти забрудненню річки. Робить, проте як? Райлікарня будує свій колектор і мала б його закінчити ще минулого року, проте нечистоти біжать собі й далі, минаючи недобудований колектор, і існує пряма загроза забруднення ще й підземних вод.

Ніяк у місті не спроможуться добудувати першої черги міської каналізації. З вини будівельно-монтажного тресту «Кам'янець-Подільськпромбуд» у Смотрич щодоби збігає величезна кількість міських помий.

Слідом течуть барвисті води з фарбувального цеху місцевої бавовнопрядильної фабрики, що надає річці неповторних веселкових відтінків, які, проте, нічийого ока не тішать.

А що ж голова міськради славного міста Кам'янця-Подільського? А тов. Демчук Л. М. не сидить, склавши руки. Їй ніхто не має права закинути, що вона байдужий споглядальник того, як прозорі річки стають помийницями.

У лютому цього року тов. Демчук Л. М. підписала рішення міськради за № 45, де йдеться про заходи по припиненню забруднення місцевих річок.

Як бачите, в Кам'янці-Подільському знають, що їхні помиї неприємно вдаряють в носи мешканцям міста. Знають, співчувають (і їм, і собі), рішення відповідні приймають, та... помиї течуть собі помаленьку.

Помаленьку? Ні, на жаль, все швидше і швидше, все більше й більше, бо місто росте, розвивається, розбудовується, індустріалізується.

І тут не зайвим буде нагадати, що не лише води річок в межах міста забруднюються, повітря в місті забруднюється теж. І здорово забруднюється. Чорними шлейфами тягнуться дими з димарів двох міських лазень, прального комбінату, підприємства хімчистки. Цементний завод багато пилюги в повітря підкидає, асфальтобетонний від нього не відстає.

Котельні багатьох підприємств досі працюють на твердому паливі низьких сортів, і їхні димарі викидають попіл у блакитне подільське небо.

Давненько в Кам'янці-Подільському збираються перевести всі ці котельні на газ. Збираються... Але, як відомо, між словом і ділом є певна дистанція, і вона, ця дистанція, очевидно, в Кам'янці-Подільському чималенька.

Проте її доведеться долати в рекордно короткі строки. Долати, як то кажуть, не переводячи подиху. Саме — не переводячи подиху! Бо дихати в місті, нюхати забруднені води Смотрича і Мукші стає все важче і все неприємніше.

Г. ЛОЗУН.

Хмельницька область.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

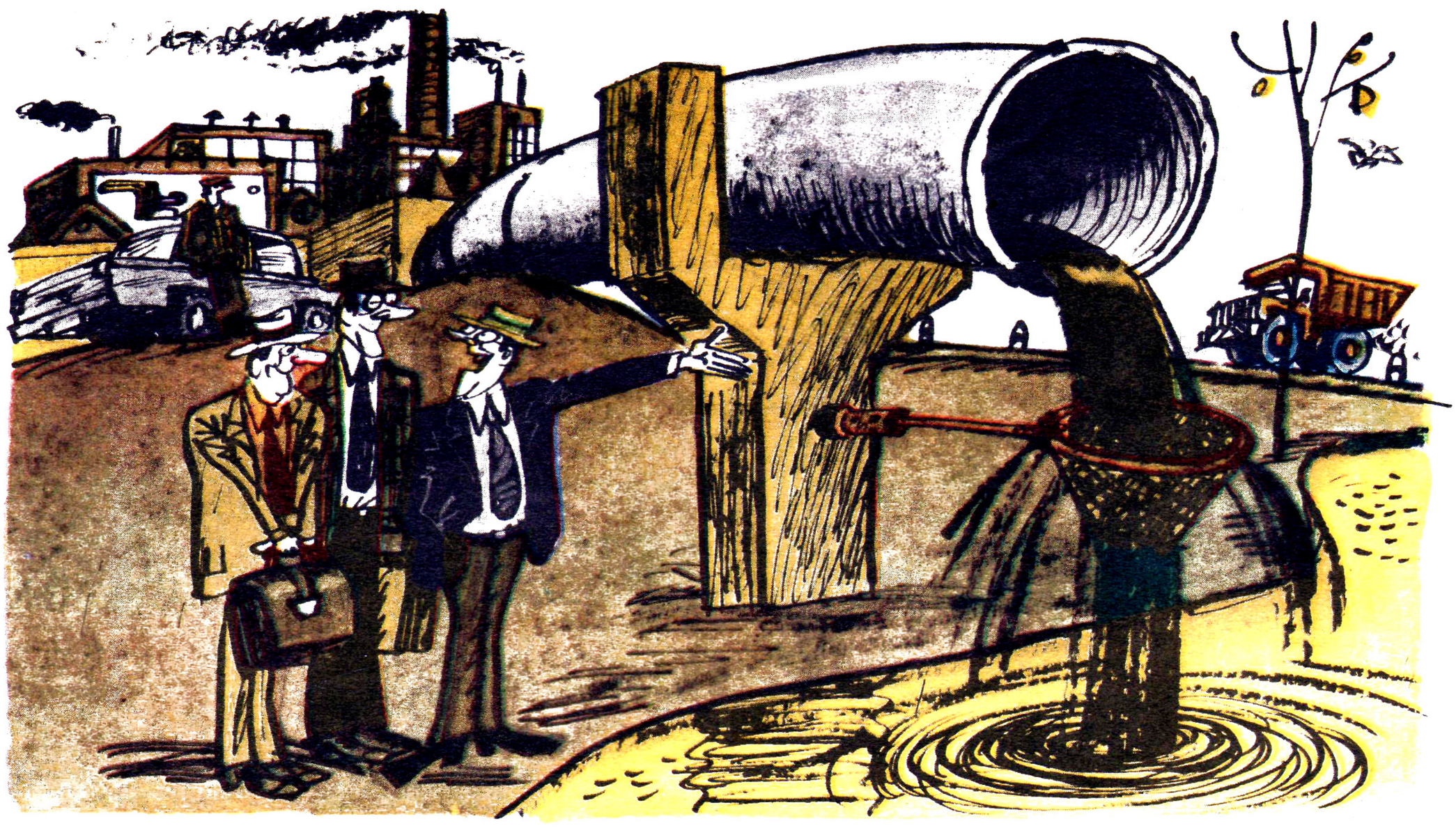

— Тепер у звіті можна чесно сказати, що наш завод має очисну споруду.

Ярослав Галан

НАШІ ВИДАТНІ ОДНОПЕРЧАНИ

24 жовтня 1949 року бандитська сокира українського націоналіста-упиря обірвала життя Ярослава Галана. Він загинув на бойовому посту, як мужній воїн-комуніст, як полум'яний борець проти ворогів нашої Батьківщини. Талановитий письменник і журналіст, Я. Галан був членом редколегії «Перця», і чимало його фейлетонів та памфлетів, що нині увійшли до золотої скарбниці вітчизняної публіцистики, спершу побачили світ на сторінках нашого журналу.

Його п'єси й сьогодні йдуть у театрах, книги друкуються величезними тиражами, а на його могилі у Львові завжди полум'яніють вогнем червоні троянди. «Галана немає серед живих, — писала газета «Правда» від 27 липня 1962 року, — але ім'я його популярне, твори актуальні і сам він ніби поруч з нами. Живі його книги. Вони, як солдати, несуть свою пильну службу. Вони борються за мир, за комунізм, за людське щастя».

З нагоди 75-річчя від дня народження видатного письменника-публіциста «Перець» пропонує читачам добірку його фейлетонів та памфлетів.

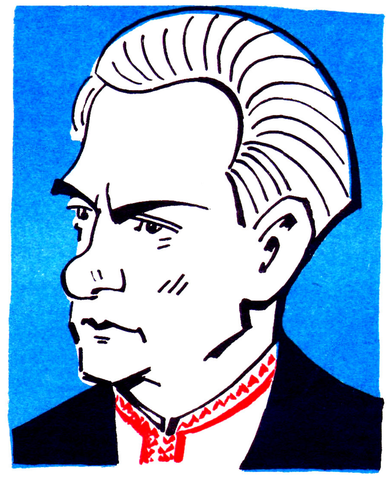

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

ЛІКВІДАЦІЯ

Розглядаємо фотокартку: гладко виголена фізіономія типового бандита. На голові в нього шапка-«мазепинка» — єдина поступка гітлерівців галицьким жовтоблакитникам. На шапці — кругла кокарда поліцая, яка нагадує пломбу, що нею за польських часів таврували вуха призначених до експорту свиней. Тулуб затягнений ремінцями, пообвішуваний якимись бляшаними цяцьками, на грудях великий бінокль, з одного боку чималенька польова торба, з другого — величезних розмірів револьвер. Можна подумати, що перед нами герой мексіканської оперети, якби не очі, точніше кажучи, не очі, а дві вузенькі шпари, крізь які дивиться на вас безсумнівний двоногий звір.

Хто такий Федь Коваль? Куркуль з села Лопушна, але з тих куркулів, що то воліють не сіяти, не орати, а збирати. Довго чекав Коваль на свою годину. Вона пробила, коли в Бібрці з'явилися німці. Федь один з перших записався в поліцію. Це був єдиний можливий для нього шлях до кар'єри і... наживи.

Почалися «акції». Федь Коваль не копав ям для трупів. Це робили самі приречені. Він тільки стежив за ними: кредькома з-під спущених вій стежив за рухами тих, що роздягалися. Коли на руці дівчини блищав золотий перстень, Федь непомітно підходив до неї і рухом досвідченого злодія здіймав перстень з пальця. Сережки вириває з м'ясом: церемонитись не було часу — за спиною Федя сотні людей стояли в черзі по його кулю.

Стріляв Федь відмінно. Німецький комендант Бібрки не міг ним нахвалитися: Федь ніколи не давав маху. Коли з наказу гестапівців людина бігла щосили на «дошку смерті», Федь влучав в її потилицю з відстані 20 і навіть 30 кроків. Найбільше мороки було з малими дітьми. Вони нізащо не хотіли наближатися до страшної ями, в якій ворушились у передсмертних конвульсіях сотні залитих кров'ю тіл. Федь то грозив, то показував їм цукерки. Коли це не допомагало, він хапав дитину за ніжку і підкидав високо вгору. Мале тільце, перевернувшись кілька разів у повітрі, падало в яму.

Згодом Федь завів собі наречену. В неділю він брав її під ручку і, весело поскрипуючи чобітьми власного виробництва (всебічний Федь знав і це ремесло), повагом проводив її через місто в лісок. Федь не знав тоді, що скоро прийде час, і ліс перестане бути для нього місцем розваги. Наближався фронт. Федь розумів, що блаженству настає кінець і доведеться змотати вудочки. Коли комендант міста сидів уже на чеморданах, Федя викликали в гестапо. Розмова була коротка. На другий день Федь Коваль зник.

Він нагадав про себе людям тільки після приходу Червоної Армії. Та це вже не був Федь Коваль, тільки «Мороз». Точніше кажучи, Мороз — комендант «куреня» так званої УПА, і воював він уже, як казав, не за Гітлера, а за «соборну».

Воював цей українсько-німецький націоналіст методами, випробуваними ним в українсько-німецькій поліції. Він підходив до селянської хати і стукав у вікно. Коли йому відчиняли, він рубав господарів та їхніх дітей сокирою. Якщо ж ніхто не виходив, Федь підпалював хату і не повертався до лісу, поки не стихали крики палаючих людей.

Ночами, в умовлений час, «Юнкерси» скидали зграї Федя озброєння та боєприпаси. Якось спустили йому навіть парашутиста-офіцера, Федь не був задоволений, він не любив ділитися владою, та що ж, служба службою. І «Мороз» слухався. Німець опрацьовував плани наскоків, Федь виконував їх. Німець лаявся, Федь перед ним витягнувався. Спільні діла в минулому зв'язали Федя з німцем раз назавжди.

Та справи Федя гіршали: його банді не вистачало бандитів. Інструкція його «проводу» пропонувала провести «мобілізацію». І Федь проводив її, насамперед серед куркульських синків. «Добровольця» приводили в ліс здебільшого під дулом автомата. Там уже чекали на його Федь і німець.

— Вибирай! — гримав Федь, показуючи на автомат. — Це або...

— ...Капут!.. — закінчував фразу німець.

І часто після такої переконливої бесіди «доброволець» клявся бути вірним «проводові»...

Перед нами один з таких Федевих горевоях. Його тільки вчора витягли з ями. Водянисті очі полохливо бігають по кімнаті.

— Чому пішов у ліс?

— Федь Коваль наказав.

— І більше ніхто?

— І... і німець-офіцер...

— А ти любиш гітлерівців?

Водянисті очі на одну мить спалахують:

— Я від них, проклятих, три тижні тікав. У Німеччину були вивезли!

— Значить, гітлерівець — ворог...

— Ворог!

— А Федь, який служить йому, не ворог?

— Ворог...

— То чого ж ти служив ворогам?

У цій розпатланій голові прокидається щось на подобу думки. Обросле рудавою щіткою обличчя викривляється плаксиво, і з очей горохом котяться сльози.

— Або я знаю!.. — кричить він раптом не своїм голосом.

Звернення Уряду Радянської України повернули його до життя. Скінчилось, нарешті, вовче животіння в звірячих норах, перестав муляти серце страх за себе і за своїх близьких, є можливість повернутися до праці.

Приходить край бандерівським «морозам». Скоро вже вони на самоті витимуть вовками в лісі. Не зігріє їх тепло хатніх вогнищ, не захистить від негоди селянська стріха, і з-під кожної такої стріхи плюватимуть у них кулями. І насамперед робитимуть це ті, в душу яких так довго і безкарно плювали націоналістичні феді.

1944 р.

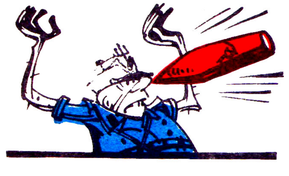

АЛЬФРЕД І ЕРІХ

(Розділ з кримінального НІБито роману)

Літнього ранку 1943 року в степах Південної України загуло-зашуміло. В хмарі пилюги мчало 20 броньованих машин, за ними ще 20, а посередині одна найбільша і найміцніша з двома таємничими пасажирами.

Подумаєте, дорогі читачі, що ми вирішили друкувати в «Перці» пригодницький роман?

Ми змушені вас розчарувати. Таємничі пасажири виявились не такими вже таємничими. Хто ж бо не знає двох розбійників з великої дороги — Альфреда Розенберга й Еріха Коха?

Та надамо слово дитині Геббельса — «Німецькому інформаційному бюро», бо ніхто інший не змалює такими соковитими барвами подорож, пригоди й епохальні відкриття цих двох героїв ненаписаного ще кримінального роману.

Німецьке інформаційне бюро (в скороченому вигляді: НІБито) насамперед повідомляє, що подорож по Україні справила на імперського міністра Розенберга та імперського комісара України гаулейтера Еріха Коха досить «сильне враження».

«Незважаючи на нестачу пального, тяглової сили і робочих рук, — твердить НІБито, — в рейхскомісаріаті Україна обробіток землі було проведено в великих масштабах».

Чудеса, правда? Без пального, без тяглової сили, без робочих рук, і раптом — «великі масштаби».

Як же ж пояснює це чудо НІБито? Дуже просто...

«Як міг переконатися імперський міністр, цього успіху він допомогся дякуючи великій ініціативі та енергії обласних комісарів і керівників сільського господарства».

Зворушлива картина. Німецькі обласні комісари возять гній, а німецькі сільськогосподарські керівники тягнуть самотужки плуг...

Та ні! НІБито жартує. НІБито інакше розуміє енергію і ініціативу німецьких окупантів, енергію живодерів і ініціативу злодіїв. Воно лише хотіло показати світові найновіше досягнення німецької техніки: як можна під дулом револьвера змусити одного селянина працювати за десятьох.

За повідомленням того ж НІБито, після свого повернення в Берлін, Розенберг змалював перед журналістами ще привабливішу картину того, що бачив на Україні:

«Я бачив, — розповідає Розенберг, — як шляхами плентаються цілком зубожілі, одягнуті в лахміття люди і несуть до міст злиденне добро та продовольство, яке ще залишилось у них».

Здається, сказано коротко і ясно. Досить було двох років панування розенбергів на Україні, щоб її населення перевелось на злидні.

Ви, мабуть, здивовані такою щирістю Розенберга? Дарма! Герої кримінальних романів ніколи не бувають щирими. Вони, зате, хитрі і тупоумні. До тієї міри тупоумні, що свою кар'єру неминуче кінчають за гратами або ще гірше. Так само й Розенберг. Щоб забити баки своїм слухачам, він зазначив, що в цьому винна... Жовтнева революція.

Виявляється, українці 26 років те тільки й робили, що носили на базар продовольство, яке в них залишилось з часів царя Миколи!..

Бажаючи уже цілком приголомшити читача, НІБито закінчило опис подорожі Розенберга і Коха по Україні такими словами:

«Місцеве населення підготувало імперському комісарові теплу зустріч».

Доводиться висловити жаль, що лише підготувало, а не виконало. Тоді б і Розенберг, і Кох закінчили на кілька місяців раніше свою житейську мандрівку.

Ну, нічого! Як кажуть: хоч і відкладеш, все одно не втечеш.

Не втече Розенберг, не втече і Кох.

1943 р.

Я - не Я

Факт на 3 дії з епілогом

Дія відбувається восени 1930 року у Львові.

ДІЯ ПЕРША

У мене дома.

Я. О, рідкий гість.

Листоноша. Не радійте передчасно! Ви вже в мене сьогодні 212-й адресат, що в один і той же день одержує один і той самий лист.

Я (читаю). «Копія. До окружної виборчої комісії у Львові. Я, сержант польської армії на пенсії, Вєтшицький Казимир, Замарстинівська 117, повідомляю, що Галан Ярослав, який проживає у Львові, Піскова, 28, не є громадянином польської держави і тому не має права голосу в виборах до сейму Речі Посполитої. Львів, 12 жовтня 1930 року. Казимир Вєтшицький».

ДІЯ ДРУГА

В приміщенні окружної виборчої комісії.

Я. Я — обурений...

Голова комісії. Не ви одні! Пане секретар, котрий це з черги приходить сьогодні обурений?

Секретар. Триста сорок сьомий, пане голово!

Я (хочу щось сказати).

Голова комісії. Де ви живете?

Я. Піскова, 28.

Секретар. Група сержанта Вєтшицького, пане голово.

Я. Я не знаю жодного сержанта Вєтшицького. Ви...

Голова комісії. Ми також його не знаємо, заспокойтеся! Це відомство поліції. Ваша національність?

Я. Українець.

Голова комісії (зітхає). Що ж, я цьому не винен. І ви хочете...

Я. ...голосувати.

Голова комісії. Дуже раді. Пане секретар, повторіть цьому панові те, що ви сказали вже сьогодні триста сорок шість разів!

Секретар. Якщо хочете зберегти за собою право обирати депутатів до сейму Речі Посполитої, ви повинні протягом трьох днів пред'явити комісії такі документи: довідку з адресного бюро, що ви прописані у Львові; метричне свідоцтво; свідоцтво щеплення віспи; довідку про те, що ви не карались; довідку про те, що ви не маєте заборгованості в податках; *довідку з місця роботи*, а якщо ви безробітні, то довідку про те, що ви безробітний. На підставі цих документів одержите свідоцтво польського громадянства.

Я. І все?

Секретар. І тільки тоді одержите право внести протест проти викреслення вас із списку виборців.

ДІЯ ТРЕТЯ

Адресний стіл.

Я та чиновники.

Чиновник І (в сторону). Агаї Ще один.

Я. Так і так. Попрошу довідку.

Чиновник І. Домову книжку принесли?

Я. Ось вона.

Чиновник І виходить у суміжну кімнату. Пауза. Чиновник ІІ виходить з суміжної кімнати.

Чиновник ІІ. Це ваша домова книжка?

Я (з радісним хвилюванням). Моя!

Чиновник ІІ. Ну і носіть собі її на здоров'я!

Я. А довідка про те, що я у вас прописаний?..

Чиновник ІІ. Не можемо дати.

Я. ?

Чиновник ІІ. Бо вас нема!

Я. ???

Чиновник ІІ. Ви кажете, що ви Галан?

Я (поквапливо). Галан, Ярослав. Ви ж бачили в домовій книзі.

Чиновник ІІ. А в наших книжках ви не Галан, а Баран!

Я. Як? Баран?!

Чиновник ІІ. Так! Баран.

Я. З великої літери?

Чиновник ІІ. З великої.

Я. В такому разі ви баран, але з малої.

Чиновник ІІ. Ще одне ваше слово, і ви будете заарештовані за образу службовця під час виконання ним державних обов'язків...

Я (не кажу більше ні слова).

ЕПІЛОГ

Я не зміг взяти участь у голосуванні.

1947 р.

Від Петлюри до Петлюри

Німецько-українські націоналісти (назвім їх скорочено — нуни) мають усі причини марікати на долю. Їм просто не щастить.

Відомо, що кожна чорна сотня має свого фюрера; отже, забажали мати його і нуни.

Здавалося нунам колись, що всі дані на фюрера має Симон Петлюра. Погромником був непоганим, торгував Україною з азартом; мав зате одну вади. з якою важко було нунам примиритися: замість вперед. ходив назадгузь.

Правда, він казав, що це не його вина, а тих, що його б'ють, та від цього нунам не стало легше...

Коли ж після розгрому вільгельмівської Німеччини Петлюра змінив клієнта і продав Україну Пілсудському, вірні німецькому хазяїнові нуни, за наказом з Берліна номер такий-то, збунтувалися. Нунівські газети, які досі величали Петлюру «героєм», за одну ніч перебудувалися і виступили на адресу вчорашнього «героя» з образами новими епітетами: «зрадник, запроданець, мерзотник», а головний орган нунів «Розбудова нації» у Празі охрестив його соковитим ім'ям: «Іуда».

Деякий час надією нунів був Скоропадський. Той тримається Берліна, як реп'ях кожуха. Проте і він — не без гріха. Цей «гетьман всієї України» не знає української мови та й по-німецькому калічить немилосердно. Довелося нунам шукати іншого фюрера.

Знайшли полковника Євгена Коновальця. Цей, правда, також не йшов вперед, але не йшов і назад: він просто сидів на одному місці — у Берліні.

Нуни довгий час були задоволені. І не тільки нуни, але й Берлін. І не тільки Берлін, але й Варшава. Німецька розвідка платила марками, польська — злотими. Марки котирувались на варшавській біржі, злоті — на берлінській.

І все було б гаразд, якби не людська заздрість. Позаздрили коновальцевій «славі» деякі нуни і вирішили вчинити палацовий переворот. Палацовий переворот у... коробці сигарок, що її вручили фюрерові його підлеглі. Не встиг Коновалець відчинити коробку, як прогримів оглушливий вибух, що протягом однієї секунди перетворив нунівського фюрера на бурякове пюре...

Вторгавшись таким чином із своїм фюрером № 2, нуни оголосили траур і обрали фюрера № 3 — Андрія Мельника. Навчений сумним досвідом свого попередника, Мельник не тільки перестав приймати від нунів подарунки, але так сховався за спину гестапо, що й сам чорт із свічкою не знайшов би його!

Це дуже не подобалося деяким нунам, і вони кинулись шукати нового, конкуренційного фюрера. Цим черговим щасливцем виявився Степан Бандера (не змішувати з містом Бендерами, прізвище Бандери походить від «банда»!).

Першим кроком фюрерів-конкурентів було заповнення прогалин у своїх біографіях. «Вождь» Мельник публікував «маніфести», в яких він називав Бандеру темним пройдисвітом і провокатором, а «вождь» Бандера величав Мельника агентом польської дефензиви, вбивцею Коновальця і — також провокатором.

Обидва «вожді» мають, звичайно, рацію, та це нунів нітрохи не влаштовує, їм треба було одного фюрера, а не двох.

Зневірившись у власні сили, вони попросили свого хазяїна Гітлера дати їм наказного фюрера.

Гітлер довго думав, хто з нунівських каналій — найбільша каналія, нарешті. пригадав собі Севрюка, німецького статиста з мирної конференції у Бресті.

«Ріхтіг!»* — гукнули по-німецькому нуни.

Однак щось зовсім протилежне сказали українські партизани. Ледве Севрюк з'явився на території України, як під його вагоном вибухнуло щось на зразок міни. Вибухнуло з такою силою, що з Севрюка не залишились ні ніжки, ні рідки, і нуни не мали навіть можливості влаштувати своєму фюрерові врочистого похорону.

Цього було нунам уже занадто. Доля виразно знущалася над нунами, і вони вирішили перехитрити долю. Замість живого фюрера обрали собі мертвого.

І кого, подумаєте? Симона Петлюру! Того самого Петлюру, що його ці ж самі нуни називали ще так недавно по імені, тобто зрадником, запроданцем, мерзотником та Іудою...

Кращого вибору нуни не могли зробити. Те, що Петлюра — іуда, нікому не заважатиме: він і надалі буде першим іудою серед іуд. Те, що він уже в землі, також нічого. Адже незабаром опиняться там і всі його підлеглі...

Ось і вся історія.

Мало, але цікаво.

1943 р.

* Правильно (нім.).

ГУМАнізм у світі капіталу

Мал. В. ГОНЧАРОВА

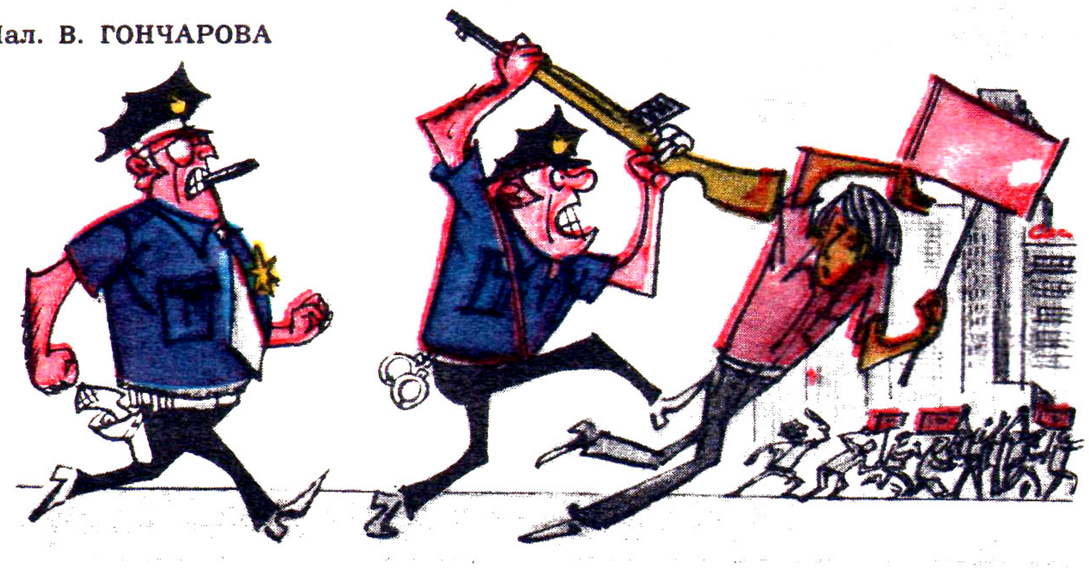

— Негайно припиніть це неподобство!..

— Хіба можна бити людину карабіном!..

— Гумою їх треба! Гумою!

УПИРІ МАРЯТЬ КРОВ'Ю

От живемо ми собі та поживаємо. Трудимося, відпочиваємо, ділами добрими своїми та білим світом милуємося. А того й у голову *собі не беремо, що десь там хтось там над долею нашою ревні сльози ллє;* що десь там хтось там нашим майбутнім, долею України так клопочеться, так клопочеться, що не тільки голова у нього обертом іде, а й у голові геть усе не в той бік крутиться. І вже до того докрутилося, що далі й нікуди.

Ось послухайте.

Є у Канаді така собі газетка. І хоч називається вона «Гомін України», але зі справжньою Україною аж нічогісінько спільного не має. Та й мати не може. Словом, ідеться про бандерівську рептильку.

Так от у тому самому «Гомоні» під рубрикою «Вояцька ватра» час од часу друкуються писання «колишніх вояків УПА в Канаді і ЗСА», як іменують себе ті недобиті бандерівські зарізяки, що від страху перед гнівом народним цвигонули у Канаду і США. І ось недавно під тією рубрикою у тому «Гомоні» вміщено редакційну статтю «Напередодні грядучих подій».

На які ж то такі «грядучі події» нашорошили вуха бандерівські упирі? Що їм увижається?

Виявляється, що (цитуємо): «...оце є всі ознаки на те, що ще діждемося, і то вже може швидко третьої, може найбільшої і найстрашнішої світової війни...»

Ось воно що! Курці, як відомо, просо сниться. Упирям же, як бачите, і уві сні приємно лоскоче ніздрі запах крові. Їх тішить надія ще діждатися свіжини.

Вони ковтають слину при самій тільки думці про жаданий кривавий бенкет. Але, як то повелося, прикривають од людського ока свою запінену пащу старою, заяложеною машкарою «уболівальника за долю України». Драсуючи брудними чобітьми навіть подобу людяності та пристойності, прокляті українським народом могильники безпардонно заявляють: «... насуваючу на світ загрозу третьої світової війни сприймаємо, як ще одну, може останню, може найщасливішу нагоду для української нації...»

Возрадуйся ж, народе український! Є кому за тебе думати, є кому за тебе подбати! Ти, народе, ореш та засіваєш лани свої, прикрашуєш свою землю садами, будуєш, твориш літературу та мистецтво, розвиваєш науку, ростиш дітей і вважаєш, що це — щастя. Ти вважаєш, що це щастя — жити під мирним небом у злагоді з іншими народами.

А воно ж, виявляється, не те! Справжнє щастя, виявляється, може зігріти тебе тільки за тієї умови, коли на твою голову, на голови дітей твоїх рине пекельний вогонь «може найбільшої і найстрашнішої світової війни».

Звичайно, оті твої, народе, «доброзичливці» уповають у глибині душі на те, що при цій «найщасливішій нагоді» і їм пощастить погрітися. Але на багато не зазіхають: їм аби тільки добре погріти руки на тому світовому вогні — прибрати до рук Україну. Заради цього вони здатні й готові на що завгодно. Головне — щоб нагода була!

Згадаймо-но:

коли фашистський звір тільки ще гострив на нас пазурі та напружував спину для підступного стрибка, вони, вбачивши у цьому добру нагоду, загодя засукали рукави і радо потюпали до нього у лакузи;

коли гітлерівські полчиська посунули на нашу землю, вони, як собаки за возом, побігли за ними і взялися за брудну, криваву роботу;

коли «третій рейх» наказав довго жити, вони, залізши в нори, продовжували й далі вправлятися у катівському ремеслі.

Врешті, їх викурили із нір. І тоді якась частина недобитків, утікаючи від справедливого суду народного, прошмигнула на захід. Тут оунівські вовкулаки обмацали свої потрощені ребра, зализали рани, оговталися, обнюхалися і знову заповзялися бити поклони перед капищами зловісних ідолів руйнації, смерті, насильства та розбою.

Упирі марять свіжою кров'ю і зиркають довкола хижим оком у надії на «ще одну... може, найщасливішу нагоду».

Переступивши останню грань вандалізму, божевільні виродки заявляють: «Коли б навіть у цій війні мала загинути половина людства, або й більше, на наш погляд — це ще не була б завелика ціна»...

В той час, коли ми з високих трибун перед усім світом стверджуємо, що найперше, самою природою дане, людське право — це право на безхмарне, щасливе життя, бандерівські упирі раді б позбавити життя половини людства, аби придавити своїм закривавленим чоботом землю України! Вони раді б знищити половину (а то й більше!) українського народу, аби тільки видряпатися йому на шию! Про другу половину могильники вже самі подбали б: є у них добре вишколені, з солідним досвідом фахівці — і зарізяки, і сокирники, і вішателі, і просто душителі.

Возрадуйся ж, народе український! Возрадуйся і воздай заслужену шану «доброзичливцям» твоїм — побажай їм наглого скону! Щоб і недовго ногами совали!

Д. МОЛЯКЕВИЧ.

ШКІДЛИВА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

За дванадцять місяців 24-літній англієць Майкл Вільямс учинив шість злочинів. Були це збройні напади і пограбування, спроби згвалтування. Врешті він опинився на лаві підсудних. І тут з'ясувалося, що всі його злочини — це намагання повторити «подвиги» героїв так званих фільмів жахів, на яких роблять бізнес ділки від кіно.

Зауважимо, що сам Майкл Вільямс — кіномеханік.

ЗІ ЗНАННЯМ СПРАВИ

Здавалось би, що злочинця в суд і калачем не заманиш, що вони десятою дорогою обминають цю установу. І все-таки в суд італійського міста Фоліньйо злочинці, а точніше — грабіжники, навідалися самі. З власної волі. Для цього їм довелося навіть докласти деяких зусиль — виламати замкнені двері. На згадку про цей візит грабіжники прихопили із собою на 8 мільйонів лір (9300 доларів) коштовностей і грошей готівкою, що зберігалися в суді як речові докази. Лежала там поряд ще й пачка фальшивих грошей. Її не взяли.

НА ВСЯК СМАК

«Всесвітні домовини Америки» — так оптимістично звучить назва однієї каліфорнійської фірми. Щоб розширити клієнтуру, фірма почала випускати свою продукцію в розрахунку й на тих, хто ще й не помишляє розставатися із цим світом: дорогі, червоного дерева труни переобладнуються під бари, столики для кави і т. п. Надійшло навіть замовлення на домовину-ванну.

ДЕЩО Й ДЕШЕВШАЄ

Звичайно ціни на Заході зростають. Але не на все. Це підтверджує хоча б ось така, надрукована західнонімецькою газетою «Зюдкурір», об'ява: «Університет. У чудовому стані. Рік побудови — 1966-й. Рідкісна архітектура. Невдовзі звільниться. Дешево віддамо в зв'язку з необхідністю рішучих заходів по економії».

ХРОНІКА НОВИН

«ШАЙБУ! ШАЙБУ!» —

кричать інженери, плановики, бухгалтери і техніки заводу металовиробів єдиному робітникові, який виготовляє шайби.

НАУКОВІ НОВИНИ

Кількість наукових працівників інституту птахівництва зросла настільки, що курці ніде клюнути.

2:0

З таким рахунком закінчилася зустріч спортсмена Семена Кащука з Мариною Волошко. Обоє близнят після розлучення залишилися з матір'ю.

ЗНОВУ ПЕРШИЙ

Микола Щербатюк за 10,1 сек. подолав відстань від робочого місця до прохідної. Він, як завжди, був перший.

ЗАКОН Є ЗАКОН

Дружина Івана Кориткіна після 19 години зачиняє сервант-бар, де зберігаються міцні напої.

ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Зниклого футболіста «Спартака» М. Володька несподівано знайшли в «Динамо» — ресторані першого розряду.

Черговий хронікер
Олег СЕІН.

Сергій СМИРНОВ

ПАВИЧ-ЕКСТРАМОДНИК

Хоч з неба цей артист
Зірок не дістає,
Зате він сам себе
Яскраво подає!

СВІДОМИЙ БОБЕР

Взялась Лисиця обкрутить
Бобра,
Бобер мізкує:
— Небезпечна гра!
Вручив крутійці байку
Михалкова
І побажав:
— Ні пуху, ні пера!

ПЛОДИ ЗАХВАЛЮВАННЯ

Натхнення полум'ям палало
і — погасло,
Бо в нього зайвого линули
масла.

БАРОМЕТР-ОПТИМІСТ

І в дощ, і в хугу повсякчасно
Показує він тільки «ЯСНО!»

Переклав з російської
М. СКРИПНИКОВ.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

Картини з життя первісної людини

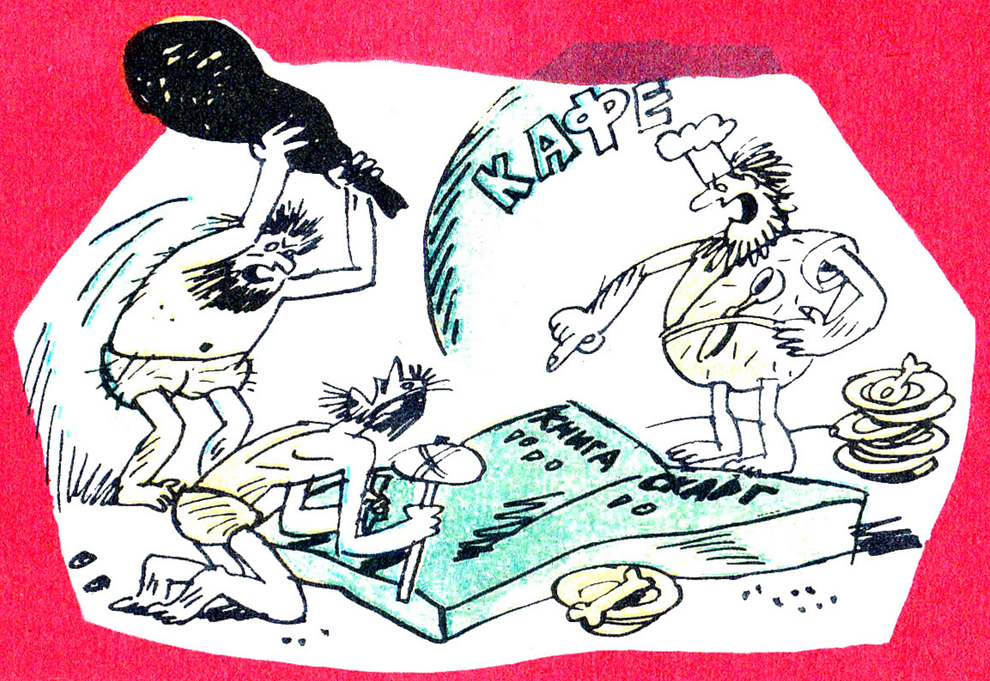

— Скаржитись захотілось?! Ану, пиши подяку!

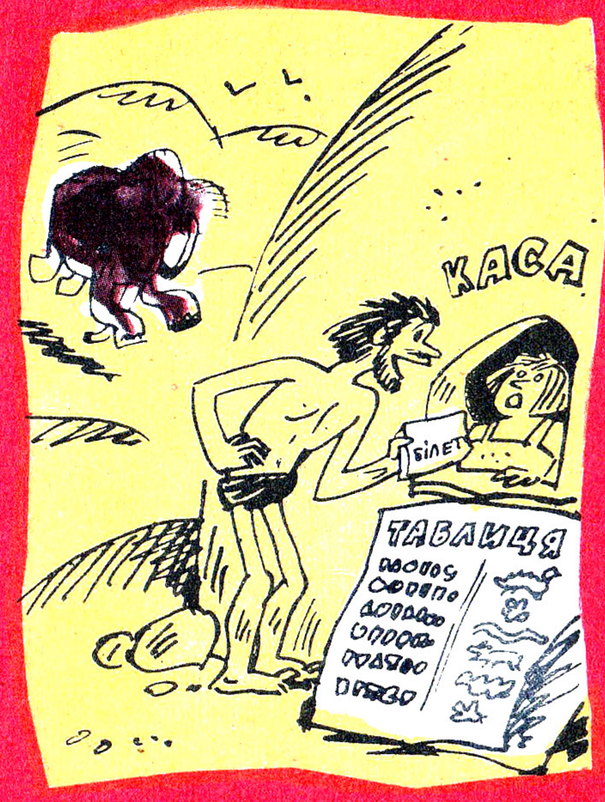

— Ось виграв мамонта, то чи не могли б ви видати мені виграш готівкою?..

— За холодильником зайдете в льодовиковий період.

Проблеми існування...

— Оце стиль! Відразу видно, що людина не з периферійних печер!

— Вибач, що дістав лише таке хутро. Синтетичного ще нема...

ПЕРЧЕНЯ

Сторінка для дітей

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ДЯТЕЛ

Приїхав чотирирічний Юрко з міста до бабусі в гості. Вибіг у садок, зупинився і прислухається. А тоді запитує:

— Бабусю, а що воно там таке на дереві стукає? Отак: тук-тук, тук-тук-тук...

— То дятел, онучку.

— А, знаю! Я його колись бачив по телевізору.

— А як із татом та мамою у ліс виїжджали, — не бачив? — допитується бабуся.

— Ні, — зітхає Юрко. — Ми з собою у ліс телевізора не брали.

Ольга КУРГАН,
учениця 8 класу.

ПУСТОДЗВІН

В третім класі є Лаврін —
Скільки з ним мороки!
Заставляє весь загін
Хлопця вчить уроки.
Та Лаврін не хоче,
Сам собі бурмоче:
— Я ще встигну, ще візьмусь,
Як засяду, як зберусь...
Я школяр упертий —
Перейду в четвертий.
Так у жовтні він казав,
Так у грудні запевняв,
В січні знову каже так...
Обіцяти він мастак.
Та пусті його слова:
Вчиться він лише на «два».
Почалась четверта чверть —
Тут Лаврін і круть, і верть:
— Хлопці, дайте допомогу,
Хочу йти із вами в ногу!..
Отакий він цей Лаврін —
Не школяр, а пустодзвін!

РОЗВ'ЯЗАВ

— Жук повзе угору по стовбуру дерева зі швидкістю шість сантиметрів на секунду, — читає вчителька умову задачі. — По тому ж самому дереву повзе вниз гусениця. Зараз вона на шістдесят сантиметрів нижче від жука. З якою швидкістю повзе гусениця, якщо через п'ять секунд відстань між нею і жуком буде сто сантиметрів?

— Чи не підкажеш нам, Миколко, як треба розв'язати цю задачу? — звертається вчителька до одного з учнів.

— Дуже просто, — відповідає Миколка. — Знищити гусеницю, бо вона — шкідник!

З. ШИЛКІНА.

ОТ ТАК МИСЛИВЕЦЬ!

Горобчик сіренький
На гілці гойдався,
А котик хитренький
З-за ганку підкрався.

Гадав: «Ще хвилинка —
І пташку я — хап!»
Та раптом росинка
На ніс йому — кап!

Здригнувся увесь,
Нявкнув голосно кіт;
За вишнями десь
Прохолов його слід!

Боявся, похмурий,
Додому вернуться...
І досі всі кури
З мисливця сміються.

Василь ЗАЄЦЬ.

СЕСТРИЧКА

А моя сестричка мила
В річці якось руки мила.
Руки мила, ноги мила —
І впустила шматок мила.
Їй сміється сонце мило:
— Лізь у воду шукать мило!

Гриць ПОНОМАРЕНКО.

ВЕРЕДА

Катерина-вереда
Тату й мамі набрида.
В самоті ж не вередує,
Бо ніхто її не чує.

ОМОЛОДИВ

От біда, от біда:
Зникла в цапа борода!
А Сашко нам пояснив:
«Я його омолодив!
Думав ще й
пофарбувати,
Та бабуся вийшла з хати».

Марія ЧЕПУРНА.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Народні усмішки

Зайшла сусідка до сусідки, заглянула в сарай, пішла в хату, роздивляється...

— Вчорашнього дня шукаєш? — питає господарка.

— Та ні, сьогоднішнього свого чоловіка.

— Ой, дуже він мені потрібний, твій вухатий Марко! Та я дивитися не хочу на його пику, та я...

— Ну, ти не дуже! — гнівно озвався Марко, вилазячи з-під ліжка.

Надіслав П. А. ЛЯШЕНКО.
м. Кам'янка
Дворічанського району
Харківської області.

ПОГОВОРИЛИ

Питає хлопець дівчину:
—Купила оте?
— Що?
— Пальто.
— Ні, зачинене оте.
— Що?
— Де продається пальто.

Надіслав В. Д. СКРИПНИК.
с. Піщана
Балтського району
Одеської області.

ОДНАКОВА НАЗВА

Мати синові: — Я тебе посилала в крамницю, щоб ти купив порошок для прання. А ти що купив?

— Мамо,— відповідає син,— але ж шоколад теж називається «Чайка»...

Надіслав Ф. Н. КОВАЛЕНКО.
м. Дніпропетровськ.

Хлопчик іде вниз по сходах, тримаючи в руках миску з супом.

— Помалу, не впади...— каже мати.

— Ні, мамо, не впаду, я ж тримаюся за миску.

МРІЯ

Мати поставила Василька в куток. Василько насупився та й каже:

— Коли я виросту і стану будівельником, то будуватиму такі кімнати, щоб у них жодного кутка не було.

ПОСПІШАЄ

Прийшов сусід до хати.

— Сідайте, — запрошує господар.

— Та, власне, не знаю, що робити,— сідати чи ні, але трохи сяду. Бо я, знаєте, прийшов до вас просити, може, будете такі ласкаві і позичите мені драбину...

— А навіщо вона вам?

— Та хата ж моя горить! Треба йти гасити...

Надіслав П. ПОЙДА.
м. Берегове
на Закарпатті.

НЕ ДО КОЛОДИ

Приходить сусідський хлопець та й каже:

— Дядьку, батько казали, щоб ви позичили сокиру.

— А для чого це батькові сокира? — запитав сусід.

— Батько будуть дрова рубати, — відповів хлопець.

— Не дам твоєму батькові сокири, бо він дрова рубає до колоди.

— Та ні, дядьку, батько дрова рубає не до колоди, а до каменя.

Надіслав І. М. ВОЛКОБОЙ.
м. Київ.

ХИМЕРИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ СФЕРИ

ЗАКУСУЙТЕ ЯЙЦЯМИ!

Уранці до чайної селища Вороніж зайшов громадянин Л. І. Сапач і попросив буфетницю відпустити йому п'ятеро варених яєць.

— Беріть склянку вина, і одержите три яйця, — була відповідь.

Оскільки сніданок з вином у плани гр. Сапача не входив, він з порожніми руками повернувся додому.

— Не може бути! — скипіла дружина. — Ану пішли.

Пішли. Буфетниця Н. П. Миколаєнко знову терпляче їм пояснила, що яйця в чайній — для закусі і навинос не продаються.

Попрямувало подружжя Сапачів до голови правління Воронізького споживчого товариства Валерії Василівни Минько. І одержало ідентичне пояснення:

— Яйця, розумієте, в нас тільки під вино йдуть. Рекомендую.

Та подружжя Сапачів мужньо відмовилося від спокуси і звернулося до народного контролю. Довелося Валерії Василівні тепер уже й народним контролерам втовкмачувати, що й до чого:

— Розумієте, — сказала вона, — ми теж ведемо боротьбу з пияцтвом та алкоголізмом. От, наприклад, відвідувач чайної бере вино і, ясна річ, тут же закусує яйцями. І йде додому не п'яний, а, так би мовити, у веселому настрої.

— Скільки ж яєць на той час було у буфеті? — поцікавились контролери.

— Тридцять.

— Виходить, ви цими яйцями, з розрахунку — троє на склянку вина, — могли, так би мовити, врятувати від сп'яніння лише десятьох відвідувачів? А решта?

— Ну, що ж! — бадьоро відповіла Валерія Василівна. — Усе-таки на десятьох п'яних менше буде, і то добре.

От бачите, шановне подружжя Сапачів, як воно справа обернулася! І ніякою тут, виявляється, торгівлею з навантаженням навіть не пахне, а натомість має місце благородна боротьба проти пияцтва та алкоголізму.

Т. БОЖКО,
голова групи народного контролю.

Шосткинський район
на Сумщині.

КИМ БУТИ!

Гумореска

Велика сімейна нарада була в розпалі.

— Я вважаю: хлопець повинен іти у консерваторію, — сказав дядько Василь. — Хай співає. Буде жити приспівуючи: гастролі, шанувальники, дача, машина... Найкраща професія — це співак.

— Зате лікар — найгуманніша, — відрубала тітка Наталя. — Мишко буде не вокалістом, а медиком-окулістом. Щось я слаба на очі стала.

— На самому гуманізмі далеко не поїдеш,— втрутився в дискусію дядько Степан. — Торгівля — ось заняття для справжнього мужчини! Торговельний інститут давно по ньому плаче. І вступити туди йому буде легко, у мене там знайомий є. Та я, власне, з ним уже й домовився.

— Бач, розкудкудакались, — сказав дід Матвій. — Не можна тихіше? Не знаю, хто там по ньому плаче, тільки поки що, по-моєму, він від вас.

— Ми ж для нього стараємось, — образилась тітка Наталя.

— Стараєтесь, — пробубонів дід Матвій. — «Мишко буде лікарем», «Мишко буде артистом»... Перш ніж думати, куди він вчитися піде, треба йому коляску купити та остаточно вирішити, як його назвемо. Мишко, може і непогано, але Сашко — — краще! Олександр Федотович! Звучить! Послухайте старого, давайте його Сашком будемо величати. А вже Сашко напевно стане юристом.

Геннадій КОСТОВЕЦЬКИЙ,
Олег ПОПОВ.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Давно пора, а то ці відвідувачі не дають мені працювати.

ІНОЗЕМНИЙ ГУМОР

Малюнки з журналів: «РОГАЧ» — Братіслава, «СТИРШЕЛ» — Софія, «ОЙЛЕНШПІГЕЛЬ» — Берлін, «ШПИЛЬКИ» — Варшава, «СВЄТ СОЦІАЛІЗМУ» — Братіслава, «ПАВЛІХА» — Любляна.

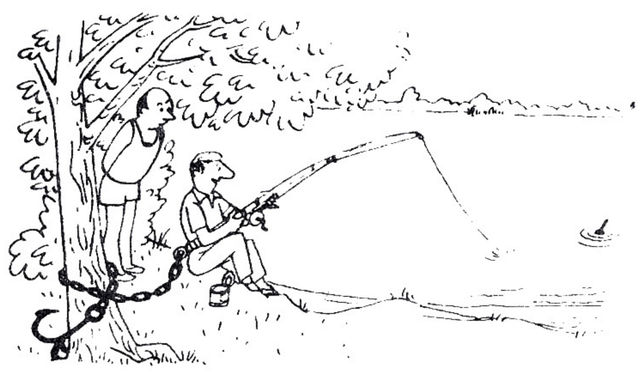

Без слів.

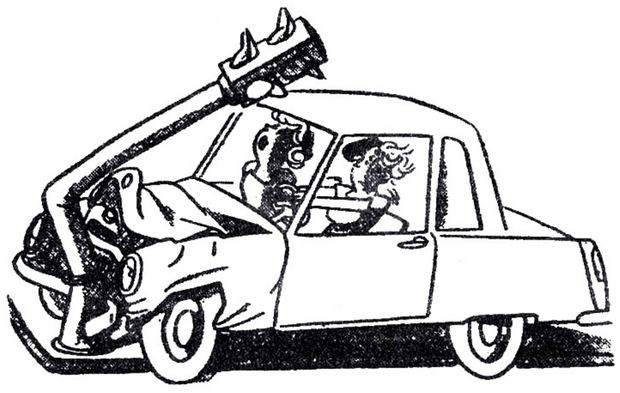

— Уже зелене світло, рушай!

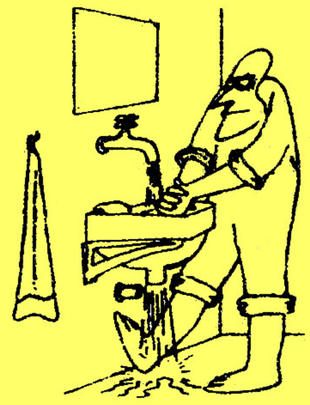

Без слів.

— Це тато дав мені на цукерки.

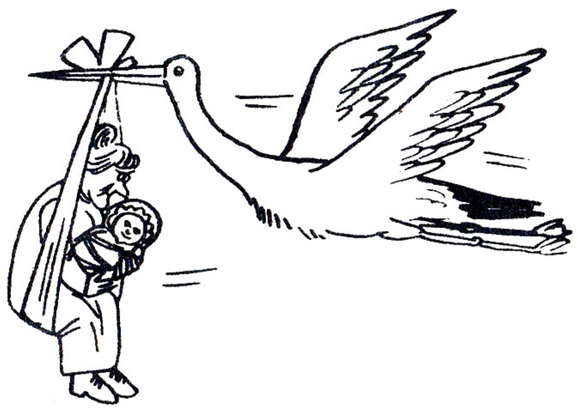

Без слів.

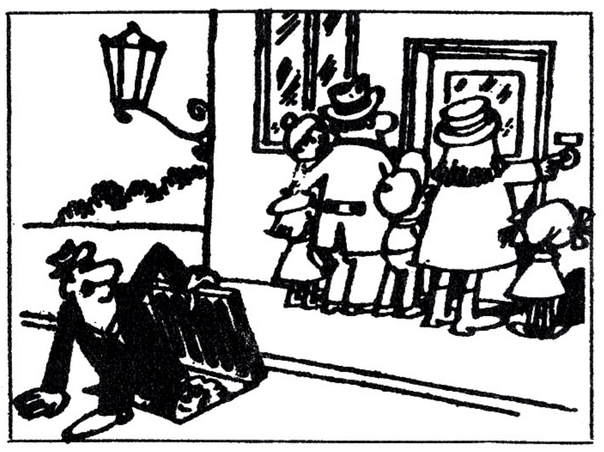

Гості приїхали...

Літературна пародія

ПОДЯКА

Моїм терплячим читачам...
Спасибі за увагу!

В. ЛАГОДА.

Батькам і родичам усім
Висловлюю повагу!
У клуні баба й дід Охрім
Колись мене найшли
малим...
— Спасибі за увагу!

Хрестив мене ханига-піп,
Допивши з бочки брагу.
Линув на мене він окріп,
Щоб я сатириком окріп...
— Спасибі за увагу!

Над гумористами всіма
Я маю перевагу.
Мене за гумор недарма
Сам Новиченко обійма...
— Спасибі за увагу!

Утнув я вірша без води
Про діда про стилягу.
Тепер від мене всі діди
Шарахаються — хто куди...
— Спасибі за увагу!

Отак я, друзі, і пишу,
Перо держу, мов шпагу.
Але найбільше тим грішу,
Що сам себе не розсмішу...
— Спасибі за увагу!

Олесь ЖОЛДАК.

Друже Перче!

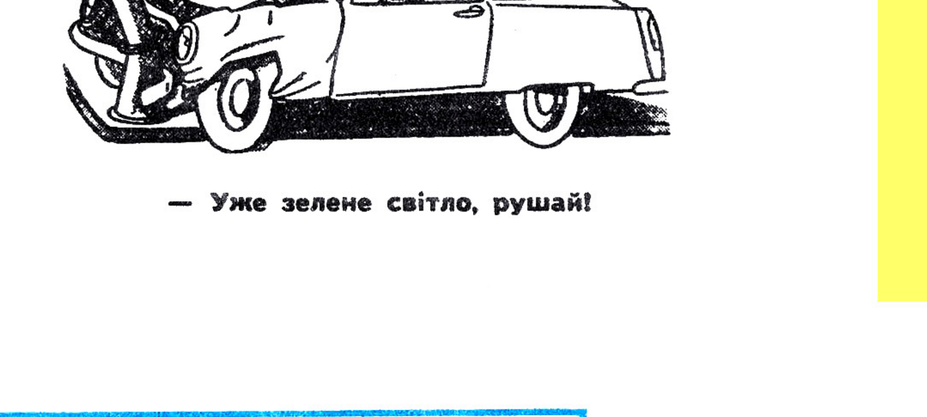

По-перше, хочемо тобі щиро подякувати за критичні виступи в 16-му та 19-му номерах журналу за 1975 рік. У них ішлося про те, що в наших селах Велика Кіндратівка та Оброчне магазини в аварійному стані, а нові не будуються.

Після твоїх виступів, Перче, діло пішло. Працівники Котовського будівельного управління № 5 Одеської облспоживспілки, які три роки на будівельний майданчик і носа не показували, заворушилися. Заходилися знову копати котловани (бо старі пообвалювалися), виклали бетонними блоками стіни підвалу, обклали ними траншеї, завезли цеглу, пісок і... на цьому свою бурхливу діяльність припинили. Ухекалися. Вирішили витерти спітнілі лоби й трохи перепочити.

Перепочивають і досі. А керівники облспоживспілки, видно, порушувати їхній спокій не наважуються. Може ти, Перче, наважишся ще раз як-небудь делікатно потурбувати наших кооператорів і поцікавитися у них: скільки разів тобі доведеться ще повертатися до цього питання, щоб наш торговельний комплекс перетворився нарешті з пустих балачок на реальність?

В. ФЕДОРОВ та інші (усього 11 підписів).

Котовський район
на Одещині.

Допоможи нашому колгоспові імені Ілліча вибити кілька вертольотів. На перший випадок хоча б три. Першим возитимемо молоко, другим — корми, а третім — різні вантажі.

Мені здається, що дістати літаючу техніку для колгоспу легше, ніж домогтися, щоб Іваничівське міжколгоспне шляхобудівельне управління № 8 закінчило спорудження моста на шляху до села Млинище, де тепер ні пройти, ні проїхати. Що це справді легше, може підтвердити, зокрема, голова Іваничівського райвиконкому М. О. Лоянич. Він двічі письмово запевняв мене (і, певно, сам у це вірив, а не відписувався), що

а) будівництво моста закінчать у вересні 1976 року;

б) те ж саме буде зроблено у першому кварталі цього року.

Подивися, Перче, на календар, який зараз квартал, і ти зрозумієш, чому я песимістично ставлюся до таких обіцянок.

Г. ДЕНИСЮК.

Волинська область.

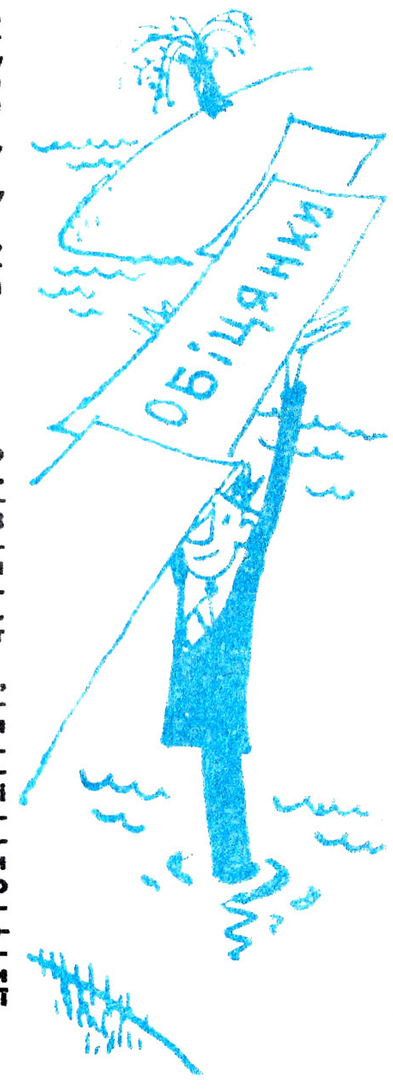

Ми уже проходили і знаємо, що форма і зміст повинні бути єдині. Напевно, це добре знає і начальник будівельного управління № 38 тресту «Київміськбуд-2» О. П. Фастовець. Знати знає, а от не завжди вдається йому застосовувати знання на практиці. З формою у тов. Фастовця ще так собі, зате зміст інколи підводить.

Щоб у цьому переконатися, прийди, Перче, на вулицю Пархоменка до будинку під номером 49 «а». Це — гуртожиток Київського інституту народного господарства імені Д. С. Коротченка. Зовні споруда така, що око не намилується. А всередині — гидко глянути. Справа в тім, що будівельники неправильно зробили гідроізоляцію в душових, і через це стіни змокріли, поцвіли, хоч від часу новосілля не минуло й року. О. П. Фастовця не раз просили підправити зміст, але, мабуть, йому і однієї форми досить.

М. ЗАВТУР,
студент Київського інституту народного господарства ім. Д. С. Коротченка.

PENGUIN2197

НАВІЩО?

Поскаржився тітці нероба Кіндрат:
— На фермі колгоспній працює мій брат,
На тракторі — батько, на пасіці — дід.
Навіщо ж казати, що я дармоїд?!

Ася РУБАНІВСЬКА.

м. Полтава.

ЯКИЙ САВА...

Йдучи у неділю якось через сквер,
Зненацька колишні зустрілися друзі:
— Привіт! Чим займаєшся, Климе, тепер?
— Працюю і вчуся заочно у втузі.
— Щасливий! А в мене життя не легке, —
Похнюпився Сава, — пропав остаточно:
Не знаю, де є підприємство таке,
Щоб можна було працювати... заочно!

Євгенія КАРАМІНА.
Микола РОЗУМНИЙ.

м. Донецьк.

Страшне перо не в гусака...

«ОГОЛОШЕННЯ

26-го березня з 9-00 годин ранку буде працювати пересувний флюорограф; всім працівникам, і ходящим хворим, підійти до складу санаторію.

Администрація».

(З оголошення).
Надіслала О. С. ВОВК.

* * *

«Слухали: — Про виконання плану ремонта збиральної техніки, так як урожай на носу, а графік ремонту сорван.

Ухвалили: — Для посилення підготовки до уборки урожаю перевести чабана тов. Косогона в кузницю».

(Із протоколу засідання правління колгоспу).
Надіслав С. Л. ГАЙДА.

* * *

«Звільнити з посади касіра в зв'язку із скороченням птиці.

Директор міжколгоспної станції птахівництва і інкубації».

Надіслав АНТОНЮК.

ЗРЕАГУВАВ

По зборах Гнату заявляє зав:
— З трибуни щойно, в дружній атмосфері,
Ти на мої недоліки вказав.
Дозволь вказати і тобі на... двері.

Іван КОНОНЕНКО.

Мал. И. КОГАНА

— Що ти мені якогось глека тичеш?! Черв'яків давай!

НА ПЕРЧАНСЬКІЙ КУХНІ

А, Б, В, Г, Д... і те де

Перед тим, як говорити про нову збірку Костя Михеєва «Сімейна розмова», випущену видавництвом «Донбас» цього року, треба все-таки назвати попередні його книжки: «Яка совість, така й честь», «Вузлики на пам'ять», «Виховний момент», «Татова арифметика», «Ворона на кручі». Підкреслимо, що йдеться лише про збірки гумору й сатири, бо в К. Михеєва є й книги «серйозні» —повісті, оповідання та ін.

Так про що ж ота «Сімейна розмова»?

а) Про хапуг, рвачів та всіляких казнокрадів. Будь ласка, приклад:

Крадіїв ненавидів без міри,
А хапуг, рвачів і поготів:
— Розвелось їх! — скаржився він щиро.
— Встигнеш за такими! — шепотів.

(«Гнів»).

б) Про хвалькуватих галасунів:

Хвалькові Півневі згадали, що з повітки
Він біг від Коршака в курятник сам не свій:
— Злякавсь?
— Я брав розгін, щоби злетіти
І вже в повітрі дати йому бій!..

(«Викрутився»).

в) Про графоманів, які своїми недолугими творіннями заполонюють редакційні шухляди, відбираючи час у працівників газет та журналів:

— Що вам порадити? Як свідчать ваші твори,
Вам якомога більше слід читати...
— Гадаєте, що піде це на користь?
— Принаймні, менше будете писати...

(«Порада літконсультанта»).

Можна й більше процитувати щось під буквами «г», «д», «є», «ж», «з» і так далі, але, мабуть, немає рації.

Краще буде, коли шанувальники гумору й сатири самі прочитають і переконаються, що сатиричні мініатюри, мікробайки та гумористичні вірші, уміщені в збірці, справді веселі й дотепні, справді гострі й для декого гіркі та дошкульні. І переконаються читачі ще в одному: що гумористу К. Михеєву підвладний ще один мистецький жанр — жанр художника-карикатуриста. Бо ілюстрував збірку «Сімейна розмова» саме він — Кость Михеїв.

І. ШАНОВНИЙ.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ **Про те, що бригадир комплексної бригади № 2 колгоспу «Червона Україна» (Сумщина) Моісеєнко В. С. не відповідає своєму призначенню, йшлося у листі, що надійшов до Перця.**

Секретар Великописарівського РК КП України тов. С. Танчик повідомив редакції, що при перевірці факти, наведені в листі, повністю підтвердились.

За безвідповідальне ставлення до роботи, невиконання розпоряджень правління колгоспу та випивки в робочий час рішенням правління колгоспу Моісеєнка В. С. з посади бригадира знято.

★ **В одному з листів, що одержав Перець, батьки скаржилися на те, що завідуюча їхнім дитсадком (село Світлогірське на Полтавщині) Дорошенко Г. М. байдуже ставиться до своїх обов'язків.**

Як повідомив заступник голови виконкому Кобеляцької райради тов. І. М. Білоус, факти, вказані у листі, дійсно мали місце. Рішенням виконкому Світлогірської сільської Ради Дорошенко Г. М. з роботи знято.

★ **Мешканці райцентру Буринь (Сумщина) у своєму листі до редакції написали про те, що місцевий насіннєвий завод систематично забруднює повітря.**

Генеральний директор об'єднання «Укрцукрреммаш» тов. Б. П. Школенко сповістив редакції, що з метою поліпшення санітарно-гігієнічних умов роботи в 1977 році розпочато реконструкцію Буринського насіннєвого заводу загальною кошторисною вартістю 3,9 млн. карбованців. Строк закінчення усіх робіт — четвертий квартал 1978 року.

★ **У листі, що надійшов до Перця, писалося про те, що бухгалтер Бліднчанського лісництва Тетерівського дослідно-виробничого лісгоспзагу Савченко В. А. роботу свою занедбав, майже щодня пиячить, а тимчасово виконуючий обов'язки лісничого Мельник О. І., замість того, щоб слідкувати за роботою бухгалтера, пиячить разом з ним.**

Начальник Київського обласного управління лісового господарства і лісозаготівель тов. І. І. Бойко повідомив редакції, що факти, вказані у листі, дійсно мали місце.

Мельника О. І. та Савченка В. А. з роботи знято.

ОБЮРОКРАТИВСЯ

— Чом таким надутим став,
Ніс копилить Жора?
— Роль начальника зіграв
Він у п'єсі вчора.

Василь ОВЕРЧУК.

м. Житомир.

ЙОГО ВНЕСОК

Нахаба-Трутень
В трудовій сім'ї
Відстоює позиції свої:
«Хоч за медом
Не лечу я зрання,
Зате виконую щоднини
План... дзижчання!»

В. СТЕПАНОВ.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, Ю. ПРОКОПЕНКО, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ.Перець.

Журнал «Перец» № 14 (1008) (на украинском языке). Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 16. VI. 1977 р. Підписано до друку 4. VII. 1977 р. БФ 14792. Папір 70×108¼. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54. Зам. 02884. Тираж 3.100.000.

© Журнал «Перець», 1977 р. Рукописи не повертаються. Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

Відсканував Іван ТОЛОКНЬОВ, опрацював Олег ЛЕСЬКІВ
для спільноти: http://perec-ua.livejornal.com

Індекс 74393

Лабіринти «Вільного світу».